

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY GNIEZNO
NA LATA 2022-2030

Gniezno 2022

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GNIEZNO
NA LATA 2022-2030

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Wnioski z diagnozy	5
3. Misja i wizja rozwoju Gminy Gniezno	15
4. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	16
5. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych	21
6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	28
7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	38
8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	47
9. Obszary Strategicznej Interwencji	53
10. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	59
11. Ramy finansowe i źródła finansowania	65
Spis tabel:.....	72
Spis map:.....	73

1. Wstęp

Strategia rozwoju Gminy Gniezno na lata 2022-2030 (dalej: Strategia) jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju Gminy. Stanowi długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju i przyjmujący takie cele operacyjne i kierunki działań, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Konieczność zaktualizowania Strategii Rozwoju Gminy Gniezno wynika z wielu przesłanek. Jedną z nich jest rozwój gminy, któremu towarzyszą zmiany w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej, a także powinność stworzenia nowego dokumentu, który ma odpowiadać oczekiwaniom i wyzwaniom współczesności. Ponadto Strategia musi być dostosowana do dokumentów strategicznych wyższego rzędu, jak strategia województwa czy krajowa strategia, których czas obowiązywania obejmuje lata do 2030 roku.

Strategia została opracowana z uwzględnieniem nowych przepisów wynikających z nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, które weszły w życie z dniem 13 listopada 2020 roku. Zmiany dotyczyły przede wszystkim procedury opracowywania strategii. Nowelizacja zdefiniowała nowe obowiązkowe rozdziały: m.in. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, obszary strategicznej interwencji oraz ramy finansowe strategii.

Podstawę prawną do opracowania Strategii rozwoju Gminy Gniezno na lata 2022-2030 stanowiły przepisy następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572);
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225, 412);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

2. Wnioski z diagnozy

Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju gminy przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, co zostało wskazane w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Wnioski z diagnozy są zawarte w strategii.

W celu analizy informacji zebranych w diagnozie Gminy Gniezno dokonano analizy SWOT. Polega ona na określeniu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń mogących wpłynąć na rozwój Gminy.

Analiza SWOT obejmuje identyfikację i ocenę:

- mocnych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych o pozytywnym charakterze - wszystko, to co stanowi potencjał Gminy Gniezno,
- słabych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze - wszystko to co, stanowi barierę rozwoju Gminy Gniezno,
- szans, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających pozytywny wpływ na dalszy rozwój Gminy Gniezno,
- zagrożeń, tj. uwarunkowań zewnętrznych o charakterze negatywnym dla rozwoju Gminy Gniezno.

W kolejnych tabelach przedstawiono efekty analizy SWOT dla Gminy Gniezno w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Tabela 1 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery społecznej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">❖ wzrost liczby ludności,❖ wzrost gęstości zaludnienia,❖ wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym,❖ przewaga liczby osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym,❖ dodatni przyrost naturalny,❖ dodatnie saldo migracji,❖ działalność żłobka,❖ rozbudowana sieć przedszkoli,❖ wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli,❖ wzrost liczby uczniów szkół podstawowych,❖ wyniki egzaminów ósmoklasisty na poziomie porównywalnym z powiatem,❖ duży wzrost poziomu wyników egzaminu ósmoklasisty z j. angielskiego,❖ działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,❖ spadek liczby beneficjentów zasiłków: stałego, okresowego, celowego, rodzinnego,❖ spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej,❖ funkcjonowanie programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”,❖ działalność prywatnego Domu Pomocy Społecznej,❖ obowiązywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,❖ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,	<ul style="list-style-type: none">❖ wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym,❖ niski współczynnik skolaryzacji brutto,❖ wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny,❖ wzrost liczby osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych,❖ brak ośrodka zdrowia na terenie Gminy,❖ brak apteki na terenie Gminy,❖ wzrost liczby akcji ratowniczych podejmowanych przez Ochotnicze Straże Pożarne,❖ wzrost liczby miejscowych zagrożeń,❖ wzrost liczby fałszywych alarmów,❖ brak jednostki policyjnej na terenie Gminy,❖ deficyt budżetowy w ostatnich latach,❖ zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek,❖ wzrost wydatków Gminy,❖ zainteresowanie szkołami na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie na terenie Miasta Gniezno, ze względu na rozproszony charakter Gminy❖ niewystarczająca oferta miejsc w przedszkolach zlokalizowanych na terenie Gminy Gniezno❖ brak obiektów kultury oraz zabytków oferujących atrakcyjną ofertę turystyczną

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">❖ obowiązywanie Programu na rzecz osób starszych,❖ działalność trzech Klubów Seniora,❖ funkcjonowanie projektu „Aktywny Senior w gminie Gniezno”,❖ wzrost liczby budynków mieszkalnych i mieszkań,❖ wzrost liczby przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań,❖ duża przewaga przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań nad wskaźnikami z powiatu, województwa i kraju,❖ działalność czterech jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,❖ spadek liczby pożarów,❖ osiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego,❖ działalność Gminnej Biblioteki Publicznej,❖ coroczna organizacja Dożynek Gminnych,❖ prężnie działające koła gospodyń wiejskich,❖ duża liczba obiektów sportowych,❖ działalność Uczniowskiego Koła Sportowego i Koła Szachowego,❖ cztery trasy nordic walking,❖ przebieg Szlaku Piastowskiego przez obszar Gminy,❖ frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 r. wyższa niż w powiecie, województwie i kraju,<ul style="list-style-type: none">❖ działalność organizacji pozarządowych,❖ wzrost dochodów,❖ dochody własne na poziomie ok. 50% dochodów ogółem.	<ul style="list-style-type: none">❖ Gmina Gniezno nie jest postrzegana jako docelowa destynacja turystyczna, nie posiada odpowiedniej infrastruktury turystycznej

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">❖ możliwość skorzystania ze świadczeń w ramach Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego,❖ możliwość pozyskiwania środków finansowych (w tym funduszy UE) na realizację projektów o charakterze społecznym, jak na przykład MALUCH+,❖ zainteresowanie prywatnych operatorów budową publicznych przedszkoli.	<ul style="list-style-type: none">❖ następstwa związane z pandemią koronawirusa,❖ następstwa związane z wojną na Ukrainie,❖ drastyczny wzrost cen, postępująca inflacja, groźba hiperinflacji,❖ następstwa związane z kryzysem energetycznym – trudny do przewidzenia wzrost kosztów ogrzewania budynków użyteczności publicznej Gminy Gniezno,❖ zbyt kosztowne oferty przetargowe uniemożliwiające wykonanie zaplanowanych zadań inwestycyjnych,❖ wzrost ilości osób ponownie korzystających z instrumentów pomocy społecznej w momencie podniesienia progów dochodowych,❖ spadek dochodów Gminy,❖ spadek wpływów z podatków z powodu odgórnych zwolnień i zmian w ordynacji podatkowej,<ul style="list-style-type: none">❖ zwiększająca się luka w finansowaniu oświaty – wzrost finansowanie oświaty przez budżet gminy,❖ duża roszczeniowość nowo osiadłych mieszkańców Gminy Gniezno w obszarze inwestycji lokalnych,❖ brak dostępnych środków unijnych z powodu polityki rządu,❖ duża uznaniowość polskich władz w zakresie dzielenia środków w ramach Polskiego Ładu – duża niepewność co do możliwości pozyskania środków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery gospodarczej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">❖ współpraca ze społecznościami samorządowymi,❖ wzrost liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych w Gminie,❖ wzrost dochodów własnych,❖ spadek bezrobocia do 2019 r.,❖ udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym mniejszy niż w powiecie, województwie i kraju	<ul style="list-style-type: none">❖ mała liczba średnich przedsiębiorstw❖ brak dużych przedsiębiorstw,❖ spadek liczby osób pracujących,<ul style="list-style-type: none">❖ przewaga liczby kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych,❖ wzrost bezrobocia w 2020 r.,❖ brak dobrze opracowanych ofert inwestycyjnych typu greenfield,❖ słaba promocja terenów pod przemysł,❖ słabo rozwinięta infrastruktura pod działalność gospodarczą,❖ brak zainteresowania ze strony inwestorów i tym samym brak znaczących wpływów w podatku od nieruchomości, na których jest prowadzona działalność gospodarcza.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">❖ możliwość rozwoju sektora turystycznego,❖ tworzenie nowych miejsc pracy,❖ rozwój gospodarstw ekologicznych oraz specjalistycznych,❖ możliwość pozyskania środków finansowych (w tym funduszy UE),❖ duża dostępność terenów pod potencjalne inwestycje przemysłowe, możliwość wyznaczenia stref przemysłowych,❖ opracowanie programu zintegrowanego transportu publicznego na terenie Gminy Gniezno przez wyspecjalizowany podmiot,❖ dołączenie się do programu miejskiego „Bilet za zeta” pod warunkiem ujednoczenia połączeń komunikacyjnych na terenie Gminy do jednego przewoźnika,	<ul style="list-style-type: none">❖ wzrost bezrobocia,❖ następstwa spowodowane pandemią koronawirusa,❖ następstwa związane z wojną na Ukrainie,❖ drastyczny wzrost cen, postępująca inflacja, groźba hiperinflacji,❖ zbyt kosztowne oferty przetargowe uniemożliwiające wykonanie zaplanowanych zadań inwestycyjnych,<ul style="list-style-type: none">❖ spadek dochodów Gminy,❖ spadek wpływów z powodu odgórnych zwolnień i zmian w ordynacji podatkowej,❖ brak dobrych pomysłów na wykorzystanie zewnętrznych instrumentów wsparcia❖ dominująca działalność w zakresie pozyskania inwestorów przez Gminę Łubowo i Miasto Gniezno

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">❖ dołączenie do programu pn. Gnieźnieński Rower Miejski, rozszerzenie stacji rowerowych o teren Gminy,❖ wyznaczenie priorytetów i ustalenie harmonogramu budowy i modernizacji dróg gminnych	<ul style="list-style-type: none">❖ chęć przyłączenia przez Miasto Gniezno terenów należących do Gminy Gniezno, co groziłoby marginalizacją rozwojową odleglejszych miejscowości lub podziałem Gminy na części i przyłączeniem ich do sąsiednich jst,❖ brak dostępnych środków unijnych z powodu polityki rządu,❖ duża uznaniowość polskich władz w zakresie dzielenia środków w ramach Polskiego Ładu – duża niepewność co do możliwości pozyskania środków,❖ konieczność dofinansowania zadań niegminnych w celu ich realizacji np. dotyczących dróg powiatowych, przewozów kolejowych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery przestrzennej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">❖ korzystne położenie administracyjne i geograficzne,❖ posiadania aktów planistycznych, jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (246 planów miejscowych),❖ wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej,❖ funkcjonowanie kilku stacji uzdatniania wody,❖ wzrost liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,❖ funkcjonowanie oczyszczalni ścieków,❖ spory wzrost liczby osób korzystających z sieci gazowej<ul style="list-style-type: none">❖ lokalizacja sieci transformatorowych na terenie Gminy,❖ lokalizacja źródeł energii odnawialnej – elektrownia wiatrowa i biogazowa,❖ osiągnięcie większości ustawowych poziomów recyklingowych,❖ funkcjonowanie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,❖ duży odsetek (77%) dróg gminnych stanowią drogi asfaltowe i betonowe,❖ rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych,❖ przebieg dróg wojewódzkich i krajowych,❖ przebieg szlaków kolejowych,<ul style="list-style-type: none">❖ wysoka jakość gleb,❖ rozbudowana sieć hydrograficzna – liczne rzeki i jeziora,❖ występowanie obszaru Natura 2000,	<ul style="list-style-type: none">❖ bardzo niski odsetek (6%) objęcia powierzchni Gminy planami miejscowymi,❖ niewielki odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,<ul style="list-style-type: none">❖ zanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych przez gospodarstwa domowe i rolnicze,❖ utrudniony dostęp do komunikacji publicznej,❖ kilku przewoźników komunikacji zbiorowej na terenie Gminy Gniezno – duża rozpiętość w cenach biletów autobusowych,❖ słaba jakość dróg gminnych,❖ duża liczba dróg gruntowych,❖ brak dróg rowerowych,❖ brak wystarczających środków na inwestycje drogowe i kanalizacyjne,❖ mała moc przerobowa niektórych stacji uzdatniania wody,<ul style="list-style-type: none">❖ bardzo duże różnice terenu oraz rozpiętości między poszczególnymi miejscowościami, co wpływa negatywnie na koszty związane z budową kanalizacji,❖ niedostosowany system połączeń komunikacyjnych na terenie Gminy, duże różnice w kosztach przejazdu,❖ brak jasnego i dostępnego harmonogramu inwestycji gminnych, w tym głównie dróg,❖ znacząco zwiększająca się liczba dróg osiedlowych,❖ bariery inwestycyjne w niektórych miejscach na terenie Gminy, np. brak uzasadnienia dla budowania trwalszych bitumicznych chodników i dróg rowerowych

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">❖ występowanie pomników przyrody,❖ posiadanie aktualnego Programu Ochrony Środowiska,❖ posiadanie Programu oczyszczania kraju z azbestu.	<p>kosztem inwestycji z kostki (szybsza degradacja, zachwaszczenie itp.),</p> <ul style="list-style-type: none">❖ zależności Gminy w stosunku do sąsiadujących jednostek samorządu terytorialnego pod względem budowy kanalizacji.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">❖ wzrost znaczenia rolnictwa ekologicznego,❖ możliwość pozyskania środków finansowych (w tym funduszy UE) na inwestycje skierowane na infrastrukturę techniczną oraz ochronę środowiska, np. na infrastrukturę drogową czy termomodernizację budynków.	<ul style="list-style-type: none">❖ wzrost emisji gazów cieplarnianych,❖ zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem,<ul style="list-style-type: none">❖ masowa budowa farm fotowoltaicznych powodujących maksymalne wykorzystanie wysokości przesyłów kosztem inwestorów prywatnych,❖ spadek wysokości nakładów na inwestycje spowodowany wzrostem wydatków bieżących,❖ brak dostępnych środków unijnych z powodu polityki rządu,❖ duża uznaniowość polskich władz w zakresie dzielenia środków w ramach Polskiego Ładu – duża niepewność co do możliwości pozyskania środków,<ul style="list-style-type: none">❖ drastyczny wzrost cen, postępująca inflacja, groźba hiperinflacji,❖ zbyt kosztowne oferty przetargowe uniemożliwiające wykonanie zaplanowanych zadań inwestycyjnych,<ul style="list-style-type: none">❖ spadek dochodów Gminy.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując wyniki przeprowadzonej analizy SWOT, należy stwierdzić, że niewątpliwym atutem Gminy Gniezno jest jej położenie. Gmina umiejscowiona jest w niewielkiej odległości od największych ośrodków miejskich w województwie wielkopolskim, takich jak Gniezno i Poznań. Stanowi to atut przy podejmowaniu inicjatyw związanych z wykorzystaniem walorów krajoznawczych Gminy.

Gmina Gniezno znajduje się w obrębie Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego, co stwarza możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego, w szczególności dzięki powiązaniom funkcjonalnym i przestrzennym z miastem Gniezno. Ponadto, gminy objęte GOF oraz pozostałe jednostki samorządu terytorialnego powiatu gnieźnieńskiego utworzyły Stowarzyszenie ZIT Gniezno, mające na celu wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastrukturalno-środowiskowego i kulturowego jednostek samorządu terytorialnego tworzących ZIT oraz współpracę gmin i powiatów w tym zakresie, a w szczególności koordynowanie realizacji Strategii ZIT i realizację projektów zintegrowanych.

Do mocnych stron zalicza się również korzystną i stabilną sytuację demograficzną, w tym w szczególności dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji. Wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz przewaga ilości osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym oznacza, że Gmina nie wpisuje się w postępujący proces starzenia się społeczeństwa polskiego, który prowadzi do wielu niekorzystnych konsekwencji.

W Gminie Gniezno wzrasta systematycznie liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw, co sprawia, że obszar ten staje się interesujący osadniczo. Do roku 2019 widoczny był również spadek bezrobocia.

Przeprowadzona diagnoza ukazała potencjał Gminy Gniezno w zakresie walorów krajoznawczych, które opierają się w szczególności na bogactwie zasobów środowiska naturalnego. Atrakcyjność przyrodnicza związana jest w szczególności z występowaniem form ochrony przyrody, w tym obszaru Natura 2000 oraz pomników przyrody. Istotne znaczenie mają zatem inwestycje skierowane na przyciągnięcie nowych mieszkańców, inwestorów oraz osób zainteresowanych krajoznawstwem. Ważne jest zatem podjęcie działań w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej Gminy.

W 2020 roku zauważono wzrost bezrobocia, na co wpływ miała z pewnością pandemia koronawirusa. Wśród bezrobotnych uwagę zwraca wysoki udział kobiet. Może to wynikać z niskich kwalifikacji zawodowych, braku aktywizacji zawodowej lub być związane z wychowaniem dzieci. Ważnym zadaniem dla Gminy jest podjęcie działań aktywizujących oraz pomocowych prowadzone we współpracy z powiatem.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GNIEZNO NA LATA 2022-2030

Istotne jest również skoncentrowanie się na zagrożeniach związanych z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego poprzez działania związane z poprawą jego stanu i jakości.

3. Misja i wizja rozwoju Gminy Gniezno

W procesie opracowywania i realizacji Strategii rozwoju Gminy Gniezno na lata 2022-2030 istotne jest wskazanie misji i wizji, których rolą jest uregulowanie przyszłych działań, do których zmierza Gmina, wyznaczenie kierunków rozwoju oraz sposobów jej postępowania.

Misja jest określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, którymi kieruje się Gmina.

Misja Gminy Gniezno brzmi następująco:

Misją Gminy Gniezno jest stworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do prowadzenia działalności gospodarczej.

Gmina Gniezno chcąc zwiększyć poziom swojej atrakcyjności dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców, musi podjąć działania ukierunkowane na trzy sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenną.

Wizja sformułowana w Strategii, jest projekcją przyszłości, do jakiej dąży samorząd i społeczność lokalna. Opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie kilku lat oraz odpowiada zamierzeniom i oczekiwaniom, wynikającym z możliwości rozwoju i wykorzystania potencjału Gminy.

Wizja Gminy Gniezno brzmi następująco:

Gmina Gniezno wygodnym, bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia, mieszkania i pracy.

Sformułowana wizja Gminy Gniezno koncentruje się na korzystaniu z potencjałów Gminy oraz dbaniu o zasoby przyrodnicze. Istotną kwestią jest poprawa jakości życia mieszkańców, co z pewnością będzie miało wpływ na pozytywny odbiór Gminy przez społeczność lokalną.

4. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Zgodnie z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym strategia rozwoju gminy musi określać cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Ustawodawca ukierunkowuje na zdefiniowanie celów w trzech sferach, dla których wcześniej została opracowana diagnoza.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Gniezno oraz z uwzględnieniem wyników dokonanej analizy SWOT, wyszczególniono sześć celów strategicznych. Opracowane zostały również cele operacyjne, które służą sprecyzowaniu kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczanych celów strategicznych.

Poniżej zaprezentowano tabele zawierające cele strategiczne i cele operacyjne wyznaczające planowany rozwój gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

CEL STRATEGICZNY 1:	
GMINA GNIEZNO ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA	
Cele operacyjne:	
1.	Wzrost integracji społecznej
2.	Poprawa sytuacji zdrowotnej mieszkańców Gminy
3.	Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
4.	Rozbudowa zasobu mieszkaniowego Gminy
5.	Rozwój oferty edukacyjnej
6.	Rozwój oferty kulturalno-sportowej

Źródło: opracowanie własne

Gmina Gniezno, aby stawać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania musi stwarzać dogodne warunki do rozwoju społecznego. Działania związane z tym celem będą

nakierowane na integrację społeczną, poprawę sytuacji zdrowotnej mieszkańców, inwestycje w bezpieczeństwo publiczne, rozbudowę zasobu mieszkaniowego Gminy oraz rozwój oferty edukacyjnej i kulturalno-sportowej.

Tabela 5 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

CEL STRATEGICZNY 2:	
ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIOM SPOŁECZNYM	
Cele operacyjne:	
1.	Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną
2.	Wsparcie rodzin zmagających się z problemami

Źródło: opracowanie własne

W wymiarze społecznym istotne dla Gminy Gniezno jest zapobieganie marginalizacji i wykluczeniom społecznym. Cel ten realizowany będzie poprzez integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną oraz wsparcie rodzin zmagających się z problemami, w szczególności wychowawczymi i alkoholowymi. Ponadto ważne jest podejmowanie działań rozwijających dostępne formy wsparcia dla osób potrzebujących pomocy.

Tabela 6 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY 3:	
GOSPODARKA UKIERUNKOWANA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA	
Cele operacyjne:	
1.	Poprawa stanu i jakości środowiska naturalnego
2.	Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych mieszkańców Gminy Gniezno
3.	Odporność na zmiany klimatu
4.	Rozwój gospodarki komunalnej

Źródło: opracowanie własne

Rozwój gospodarczy ukierunkowany na ochronę środowiska stanowi cel strategiczny Gminy Gniezno, który zostanie zrealizowany przede wszystkim poprzez

inwestycje w rozwój gospodarki komunalnej, działania nakierowane na poprawę stanu i jakości środowiska naturalnego oraz wzmocnianie odporności na zmiany klimatu. W dokumencie strategicznym ważne miejsce zajmuje dbałość o czystość środowiska i jej promowanie. Aby zwiększyć walory przyrodnicze i klimatyczne obszaru Gminy konieczne jest zwrócenie uwagi lokalnej społeczności na problemy związane z ekologią w ich codziennym życiu.

Tabela 7 Cel strategiczny i cel operacyjny w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY 4:	
AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	
Cele operacyjne:	
1.	Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych

Źródło: opracowanie własne

Istotną kwestią dla Gminy Gniezno jest aktywizacja osób bezrobotnych poprzez podnoszenie ich kompetencji zawodowych. Realizacja przedsięwzięć skupionych w obrębie tego celu poszerzy ofertę szkoleń zawodowych, doradztwa, pośrednictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Powstaną nowe miejsca pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych oraz staży.

Tabela 8 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY 5:	
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO GMINY	
Cele operacyjne:	
1.	Rozwój przedsiębiorczości
2.	Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy

Źródło: opracowanie własne

Gmina Gniezno od kilku lat podejmuje działania zmierzające do podniesienia jakości obszarów inwestycyjnych, a przy tym zwiększenia zainteresowania ze strony nowych inwestorów. Pozwoli to jednocześnie stworzyć miejsca pracy, a także zwiększyć dochody jednostki. W związku z tym konieczne jest dalsze rozwijanie terenów

inwestycyjnych oraz zabieganie o wzrost przedsiębiorczości. Jednym z działań służących wskazanemu celowi będzie stworzenie lokalnej strefy ekonomicznej, czyli wydzielonego i przygotowanego do inwestycji obszaru o wzmożonej aktywności gospodarczej.

Tabela 9 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY 6:	
ROZWÓJ SEKTORA ROLNICTWA	
Cele operacyjne:	
1.	Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy Gniezno

Źródło: opracowanie własne

Rolnictwo Gminy Gniezno stanowi jeden z jej najważniejszych potencjałów, dlatego istotne jest wsparcie działań na rzecz rozwoju lokalnego rolnictwa, a także przetwórstwa rolnego. Pozwoli to zwiększyć ich produktywność oraz konkurencyjność.

Tabela 10 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej

CEL STRATEGICZNY 7:	
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
Cele operacyjne:	
1.	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej
2.	Ograniczenie emisji w transporcie
3.	Rozbudowa sieci wodno-ściekowej

Źródło: opracowanie własne

Celem strategicznym w wymiarze przestrzennym jest zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej. Infrastruktura techniczna jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców Gminy Gniezno, który powoduje wzrost atrakcyjności osadniczej. Powyższy cel realizowany będzie poprzez wzrost dostępności komunikacyjnej, działania ograniczające emisję w transporcie oraz rozbudowę gospodarki wodno-ściekowej. Zaplanowano również budowę Zakładu Komunalnego (budynek administracyjny wraz z bazą zaopatrzeniową), który będzie świadczył usługi w szczególności w zakresie prac remontowo-porządkowych na drogach, ulicach

i chodnikach, odśnieżania dróg i chodników oraz wywozu nieczystości płynnych i odpadów komunalnych.

Tabela 11 Cel strategiczny i cel operacyjny w sferze społecznej

CEL STRATEGICZNY 8:	
HARMONIJNY STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
Cele operacyjne:	
1.	Kształtowanie ładu przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

Drugim celem strategicznym sformułowanym w wymiarze przestrzennym jest harmonijny rozwój stanu zagospodarowania przestrzennego. Istotne w tym zakresie jest podejmowanie działań związanych z kształtowaniem ładu przestrzennego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Gniezno na lata 2022-2030 jest zgodna z obecnie obowiązującą Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyszczególniono cztery cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców;
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu;
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski;
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

W ramach powyższych celów strategicznych wyodrębniono jedenaście celów operacyjnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Gniezno na lata 2022-2030 kierunki działań są w pełni powiązane z celami strategicznymi i operacyjnymi, przyjętymi w Strategii Województwa Wielkopolskiego, w tym także z kluczowymi kierunkami działań dla Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego i Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego.

5. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

Kierunki działań są podstawą wdrażania strategii. Określenie kierunków działań to zdefiniowanie przedsięwzięć, które Gmina musi zrealizować, aby osiągnąć cele strategiczne.

Poniższe tabele przedstawiają kierunki działań umożliwiające osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 12 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze społecznym

CEL STRATEGICZNY 1:	
GMINA GNIEZNO ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA	
Cele operacyjne	Kierunki działań
1.1: Wzrost integracji społecznej	Aktywizacja społeczności lokalnej
	Organizowanie współpracy z organizacjami społecznymi i zwiększenie ich aktywności na rzecz lokalnej społeczności
1.2: Poprawa sytuacji zdrowotnej mieszkańców Gminy	Propagowanie wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, w tym aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia
1.3: Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	Budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy
	Montaż sygnalizacji świetlnej oraz tworzenie przejść dla pieszych w newralgicznych punktach
	Podejmowanie działań w zakresie zarządzania kryzysowego
	Działania prewencyjne w zakresie zabezpieczenia przed klęskami żywiołowymi
	Współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie Gniezno
Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa publicznego	

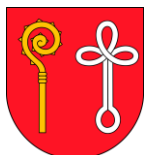

CEL STRATEGICZNY 1:	
GMINA GNEZNO ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA	
Cele operacyjne	Kierunki działań
	Doposażenie jednostek OSP działających na terenie Gminy
	Podnoszenie kwalifikacji członków jednostek OSP
1.4: Rozbudowa zasobu mieszkaniowego Gminy	Rozwój mieszkalnictwa socjalnego
1.5: Rozwój oferty edukacyjnej	Zwiększenie liczby miejsc dla dzieci przedszkolnych i szkolnych w obwodzie Zespołu Szkół im. ks. Jana Twardowskiego w Szczytnikach Duchownych
1.6: Rozwój oferty kulturalno-sportowej	Organizacja wydarzeń kulturalno-sportowych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze społecznym

CEL STRATEGICZNY 2:	
ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIOM SPOŁECZNYM	
Cele operacyjne	Kierunki działań
2.1: Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną	Promocja i wspieranie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych
	Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego
	Zwiększanie usług opiekuńczych i wolontariatu w zakresie pomocy osobom starszym wieku
	Znoszenie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych
2.2: Wsparcie rodzin zmagających się z problemami	Ulgi i zwolnienia dla rodzin wielodzietnych
	Przystąpienie do programu Wielkopolska Karta Rodziny

CEL STRATEGICZNY 2:	
ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIOM SPOŁECZNYM	
Cele operacyjne	Kierunki działań
	Realizacja ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny
	Organizowanie pomocy dla rodziców borykających się z trudnościami opiekuńczymi oraz problemami wychowawczymi - Asystent Rodziny
	Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin borykających się z problemami alkoholowymi i stosowania przemocy w rodzinie
	Inicjowanie działań mających na celu wsparcie dzieci - zajęcia pozaszkolne, ferie, półkolonie
	Organizowanie specjalistycznej pomocy psychologicznej dla osób wymagających wsparcia

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 3:	
GOSPODARKA UKIERUNKOWANA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA	
Cele operacyjne	Kierunki działań
3.1: Poprawa stanu i jakości środowiska naturalnego	Inwentaryzacja źródeł ciepła i źródeł spalania paliw
	Wymiana źródeł ciepła na instalacje wysokosprawnych urządzeń grzewczych
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwianie
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej będących w zasobie Gminy Gniezno
	Przeprowadzenie badań w zakresie określenia potencjału geotermalnego Gminy Gniezno

CEL STRATEGICZNY 3:	
GOSPODARKA UKIERUNKOWANA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA	
Cele operacyjne	Kierunki działań
	Zwiększenie wykorzystania biomasy na cele energetyczne w gospodarstwach rolnych
	Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej
3.2: Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych mieszkańców Gminy Gniezno	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza
	Edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów
3.3: Odporność na zmiany klimatu	Dokonywanie zadrzewień śródpolnych i śródzagrodowych
	Konserwacja urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych
	Ochrona hydrologiczna Gminy Gniezno
3.4: Rozwój gospodarki komunalnej	Budowa PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną
	Budowa Zakładu Komunalnego
	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 4:	
AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	
Cele operacyjne	Kierunki działań
4.1: Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych	Organizacja szkoleń zawodowych, doradztwa, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy
	Tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych oraz staży

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 5:	
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO GMINY	
Cele operacyjne	Kierunki działań
5.1: Rozwój przedsiębiorczości	Wsparcie przedsiębiorców
	Wsparcie osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej
5.2: Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy
	Stworzenie lokalnych stref ekonomicznych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 6:	
ROZWÓJ SEKTORA ROLNICTWA	
Cele operacyjne	Kierunki działań
6.1: Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy Gniezno	Wsparcie producentów rolnych
	Wsparcie rolnictwa przy zachowaniu założeń zrównoważonego rozwoju
	Promocja rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności pochodzącej z lokalnych gospodarstw
	Budowanie marki regionalnych produktów rolnych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze przestrzennym

CEL STRATEGICZNY 7:	
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
Cele operacyjne	Kierunki działań
7.1: Zwiększenie dostępności komunikacyjnej	Budowa nowych dróg na obszarze Gminy
	Modernizacja istniejącej sieci drogowej
	Stworzenie harmonogramu budowy oraz modernizacji dróg gminnych z uwzględnieniem obiektywnych kryteriów
	Opracowanie koncepcji kompleksowej siatki połączeń transportu publicznego
7.2: Ograniczenie emisji w transporcie	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych
7.3: Rozbudowa sieci wodno-ściekowej	Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy
	Wykonanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Jankówko
	Wykonanie dokumentacji technicznej związanej z modernizacją oczyszczalni ścieków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze przestrzennym

CEL STRATEGICZNY 8:	
HARMONIJNY STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
Cele operacyjne	Kierunki działań
8.1: Kształtowanie ładu przestrzennego	Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
	Opracowywanie oraz zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
	Ochrona gruntów rolnych w zakresie zapobiegania nadmiernego ich przeznaczania na cele nierolnicze

Źródło: opracowanie własne

6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Zgodnie z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym strategia rozwoju gminy określa oczekiwane rezultaty zaplanowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Oczekiwane rezultaty to wszelkie przewidywalne i niemożliwe do przewidzenia skutki realizacji strategii. Istotne jest określenie odpowiednich wskaźników służących monitorowaniu postępów realizacji strategii dla wszystkich rezultatów.

W poniższych tabelach przedstawiono oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla planowanych działań w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 20 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze społecznym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 1:		
GMINA GNIEZNO ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA		
Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej		
Aktywizacja społeczności lokalnej	Wzrost aktywności społecznej Integracja mieszkańców	Liczba projektów obywatelskich
Organizowanie współpracy z organizacjami społecznymi i zwiększenie ich aktywności na rzecz lokalnej społeczności	Wzrost aktywności organizacji społecznych	Liczba organizacji współpracujących Liczba zorganizowanych działań na rzecz lokalnej społeczności
Cel operacyjny 1.2. Poprawa sytuacji zdrowotnej mieszkańców Gminy		
Propagowanie wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, w tym aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia	Wzrost poziomu zdrowia społeczności lokalnej	Liczba kampanii promocyjnych Liczba osób objętych wsparciem

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Cel operacyjny 1.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego		
Budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba zbudowanego oświetlenia drogowego na terenie Gminy
Montaż sygnalizacji świetlnych oraz tworzenie przejść dla pieszych w newralgicznych punktach	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba zamontowanych sygnalizacji świetlnych Liczba utworzonych przejść dla pieszych
Podjęcie działań w zakresie zarządzania kryzysowego	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba podjętych działań
Działania prewencyjne w zakresie zabezpieczenia przed klęskami żywiołowymi	Zapobieganie skutkom klęsk żywiołowych	Liczba podjętych działań
Współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie Gniezno	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba podjętych współprac
Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa publicznego	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba podjętych działań
Doposażenie jednostek OSP działających na terenie Gminy	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba doposażonych jednostek OSP
Podnoszenie kwalifikacji członków jednostek OSP	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba członków o wyższych kwalifikacjach
Cel operacyjny 1.4. Rozbudowa zasobu mieszkaniowego Gminy		
Rozwój mieszkalnictwa socjalnego	Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia	Liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych
Cel operacyjny 1.5. Rozwój oferty edukacyjnej		
Zwiększenie liczby miejsc dla dzieci przedszkolnych i szkolnych w obwodzie	Wzrost współczynnika skolaryzacji	Liczba utworzonych miejsc dla dzieci przedszkolnych

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Zespołu Szkół im. ks. Jana Twardowskiego w Szczytnikach Duchownych		Liczba utworzonych miejsc dla dzieci szkolnych
Cel operacyjny 1.6. Rozwój oferty kulturalno-sportowej		
Organizacja wydarzeń kulturalno-sportowych	Wzrost atrakcyjności oferty kulturalno-sportowej	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalno-sportowych na terenie Gminy Gniezno

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze społecznym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 2:		
ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIOM SPOŁECZNYM		
Cel operacyjny 2.1. Integracja osób starszych i niepełnosprawnych z społecznością lokalną		
Promocja i wspieranie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych	Wzrost aktywności społecznej wśród osób starszych i niepełnosprawnych Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną	Liczba działań na rzecz promowania aktywności Liczba programów wsparcia
Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego	Pomoc rodzinom z problemami	Liczba powstałych placówek wsparcia dziennego
Zwiększanie usług opiekuńczych i wolontariatu w zakresie pomocy osobom w starszym wieku	Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób w starszym wieku Zwiększenie dostępności wolontariatu w zakresie pomocy osobom w starszym wieku	Liczba osób w starszym wieku, które korzystały z usług opiekuńczych Liczba osób w starszym wieku, które korzystały z pomocy wolontariuszy
Znoszenie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych	Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej i prywatnej dla osób niepełnosprawnych	Liczba zniesionych barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
		Liczba zniesionych barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych
Cel operacyjny 2.2. Wsparcie rodzin zmagających się z problemami		
Ulgi i zwolnienia dla rodzin wielodzietnych	Pomoc rodzinom wielodzietnym	Liczba rodzin wielodzietnych, którym udzielono ulg Liczba rodzin wielodzietnych, które skorzystały ze zwolnień
Przystąpienie do programu Wielkopolska Karta Rodziny	Pomoc rodzinom wielodzietnym	Liczba rodzin korzystających z Wielkopolskiej Karty Rodziny
Realizacja ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	Wsparcie rodzin wielodzietnych	Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny Lista partnerów Karty Dużej Rodziny na terenie Gminy
Organizowanie pomocy dla rodziców borykających się z trudnościami opiekuńczymi oraz problemami wychowawczymi - Asystent Rodziny	Pomoc rodzinom z problemami	Liczba osób korzystających ze wsparcia Asystenta Rodziny
Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin borykających się z problemami alkoholowymi i stosowania przemocy w rodzinie	Pomoc rodzinom z problemami	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia
Inicjowanie działań mających na celu wsparcie dzieci - zajęcia pozaszkolne, ferie, półkolonie	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci	Liczba dzieci objętych wsparciem

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Organizowanie specjalistycznej pomocy psychologicznej dla osób wymagających wsparcia	Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla osób wymagających wsparcia	Liczba godzin wsparcia psychologicznego Liczba osób objętych wsparciem

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 3:		
GOSPODARKA UKIERUNKOWANA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA		
Cel operacyjny 3.1. Poprawa stanu i jakości środowiska naturalnego		
Inwentaryzacja źródeł ciepła i źródeł spalania paliw	Poprawa jakości ochrony środowiska	Odsetek zinwentaryzowanych źródeł ciepła Odsetek zinwentaryzowanych źródeł spalania paliw
Wymiana źródeł ciepła na instalacje wysokosprawnych urządzeń grzewczych	Poprawa efektywności energetycznej	Liczba wymienionych źródeł ciepła
Usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwianie	Poprawa jakości ochrony środowiska	Masa usuniętego azbestu
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej będących w zasobie Gminy Gniezno	Poprawa efektywności energetycznej	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji
Przeprowadzenie badań w zakresie określenia potencjału geotermalnego Gminy Gniezno	Pozyskiwanie ciepła ze źródeł geotermalnych	Liczba przeprowadzonych badań
Zwiększenie wykorzystania biomasy na cele energetyczne w gospodarstwach rolnych	Samowystarczalność energetyczna gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw rolnych korzystających z biomasy
Instalacja paneli fotowoltaicznych na	Zwiększenie wykorzystania OZE	Liczba budynków użyteczności publicznej, na

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
budynkach użyteczności publicznej		których zamontowano panele fotowoltaiczne
Cel operacyjny 3.2. Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych mieszkańców Gminy Gniezno		
Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza	Wzrost znaczenia ekologii Wzrost znaczenia ekologii	Liczba przeszkolonych osób Liczba ulotek Liczba odsłon dedykowanej strony internetowej
Edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów	Wzrost znaczenia ekologii	Liczba przeszkolonych osób Liczba rozpowszechnionych ulotek Liczba odsłon dedykowanej strony internetowej
Cel operacyjny 3.3. Odporność na zmiany klimatu		
Dokonywanie zadrzewień śródpolnych i śródzagrodowych	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Liczba nowych nasadzeń
Konserwacja urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Liczba km urządzeń poddanych konserwacji
Ochrona hydrologiczna Gminy Gniezno	Poprawa stanu wód	Liczba działań podjętych w celu ochrony hydrologicznej
Cel operacyjny 3.4. Rozwój gospodarki komunalnej		
Budowa PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną	Poprawa stanu środowiska	Liczba zbudowanych PSZOK Liczba zbudowanych ścieżek edukacyjnych przy PSZOK
Budowa Zakładu Komunalnego	Poprawa stanu środowiska	Liczba wybudowanych Zakładów Komunalnych

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy	Poprawa stanu środowiska	Odsetek zinwentaryzowanych zbiorników bezodpływowych Odsetek zinwentaryzowanych przydomowych oczyszczalni ścieków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 4:		
AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH		
Cel operacyjny 4.1. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych		
Organizacja szkoleń zawodowych, doradztwa, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy	Spadek bezrobocia	Liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych
Tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych oraz staży	Spadek bezrobocia	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego Liczba osób korzystających z prac społecznie użytecznych Liczba osób korzystających ze staży

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 5:		
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO GMINY		
Cel operacyjny 5.1: Rozwój przedsiębiorczości		
Wsparcie przedsiębiorców	Rozwój podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych, którym udzielono wsparcia
Wsparcie osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych
Cel operacyjny 5.2: Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy		
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy	Podniesienie jakości obszarów inwestycyjnych	Liczba uzbrojonych terenów inwestycyjnych
Stworzenie lokalnych stref ekonomicznych	Wzrost zainteresowania ze strony inwestorów	Liczba powstałych stref ekonomicznych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 6:		
ROZWÓJ SEKTORA ROLNICTWA		
Cel operacyjny 6.1. Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy Gniezno		
Wsparcie producentów rolnych	Poprawa warunków funkcjonowania producentów rolnych	Liczba producentów rolnych, którym udzielono wsparcia
Wsparcie rolnictwa przy zachowaniu założeń zrównoważonego rozwoju	Rozwój rolniczego charakteru Gminy	Liczba działań w zakresie wsparcia rolnictwa

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Promocja rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności pochodzącej z lokalnych gospodarstw	Rozwój lokalnych gospodarstw	Liczba działań promocyjnych
Budowanie marki regionalnych produktów rolnych	Poszerzenie oferty regionalnych produktów rolnych	Liczba regionalnych produktów rolnych

Tabela 26 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze przestrzennym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 7:		
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		
Cel operacyjny 7.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej		
Budowa nowych dróg na obszarze Gminy	Zwiększenie stopnia skomunikowania Gminy	Długość zbudowanych dróg
Modernizacja istniejącej sieci drogowej	Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Długość zmodernizowanych dróg
Stworzenie harmonogramu budowy oraz modernizacji dróg gminnych z uwzględnieniem obiektywnych kryteriów	Poprawa stanu dróg gminnych	Utworzenie harmonogramu
Opracowanie koncepcji kompleksowej siatki połączeń transportu publicznego	Poprawa transportu publicznego	Liczba opracowanych koncepcji
Cel operacyjny 7.2. Ograniczenie emisji w transporcie		
Budowa ścieżek pieszo-rowerowych	Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza Zwiększenie komfortu pieszych i rowerzystów	Długość zbudowanych ścieżek pieszo-rowerowych
Współpraca z Miastem Gnieznem w zakresie rozszerzenia programu pn. „Rower miejsko-gminny”	Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza	Liczba działań podjętych we współpracy z Miastem Gnieznem

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Cel operacyjny 7.3. Rozbudowa sieci wodno-ściekowej		
Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy	Poprawa jakości infrastruktury wodociągowej	Długość zbudowanej sieci wodociągowej
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy	Poprawa jakości infrastruktury kanalizacyjnej	Długość zbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
Wykonanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Jankówko	Zwiększenie dostępności infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej	Odsetek gospodarstw domowych z dostępem do sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Jankówko
Wykonanie dokumentacji technicznej związanej z modernizacją oczyszczalni ścieków	Poprawa jakości infrastruktury ściekowej	Liczba wykonanej dokumentacji technicznej związanej z modernizacją oczyszczalni ścieków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze przestrzennym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
CEL STRATEGICZNY 8:		
HARMONIJNY STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO		
Cel operacyjny 8.1. Kształtowanie ładu przestrzennego		
Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Uporządkowanie przestrzeni	Liczba zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Opracowywanie oraz zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Uporządkowanie przestrzeni	Liczba zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Liczba opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Ochrona gruntów rolnych w zakresie zapobiegania nadmiernej ich przeznaczania na cele nierolnicze	Ochrona gruntów rolnych	Liczba dokumentów, w których zostaną wprowadzone ograniczenia

Źródło: opracowanie własne

7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obrazuje kierunki rozwoju przestrzennego Gminy, wskazuje obszary istotne z punktu widzenia rozwoju jednostki oraz rodzaje powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami, a także ukazuje schematyczne rozmieszczenie inwestycji.

System transportowy

Składa się na niego sieć dróg krajowych (droga ekspresowa S5 i droga nr 15), wojewódzkich (droga nr 190, droga nr 194, droga nr 197), powiatowych i gminnych, a także sieć kolejowa, w której skład wchodzi trzy linie kolejowe (linia nr 281, linia nr 353 oraz linia nr 377).

Droga ekspresowa S5 zgodnie z zamiarem ma połączyć Olsztyn, autostradę A1 (węzeł Nowe Marzy) oraz Bydgoszcz, Poznań i Wrocław. Stanowi między innymi wschodnią obwodnicę Poznania oraz północno-zachodnią obwodnicę Bydgoszczy.

Droga krajowa nr 15 przebiega przez województwa dolnośląskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie oraz warmińsko-mazurskie. Łączy Trzebnicę z Ostródą.

Droga wojewódzka nr 190 łączy drogę wojewódzką nr 188 w Krajence z Gnieznom. Jej długość to 104 km.

Droga wojewódzka nr 194 prowadzi z Poznania przez Kobylnicę i Pobiedziska do drogi S5 na północ od Gniezna. W całości prowadzi starym śladem drogi krajowej nr 5. Jej długość to ok. 57 km.

Droga wojewódzka nr 197 łączy drogę wojewódzką nr 196 koło Sławy Wielkopolskiej z Gnieznom. Jej długość to 32 km.

Linia kolejowa nr 281 jest częściowo zelektryfikowana. Łączy Oleśnicę z Chojnicami przez miejscowości: Milicz, Krotoszyn, Jarocin, Września, Gniezno, Janowiec Wielkopolski, Nakło nad Notecią i Więcbork.

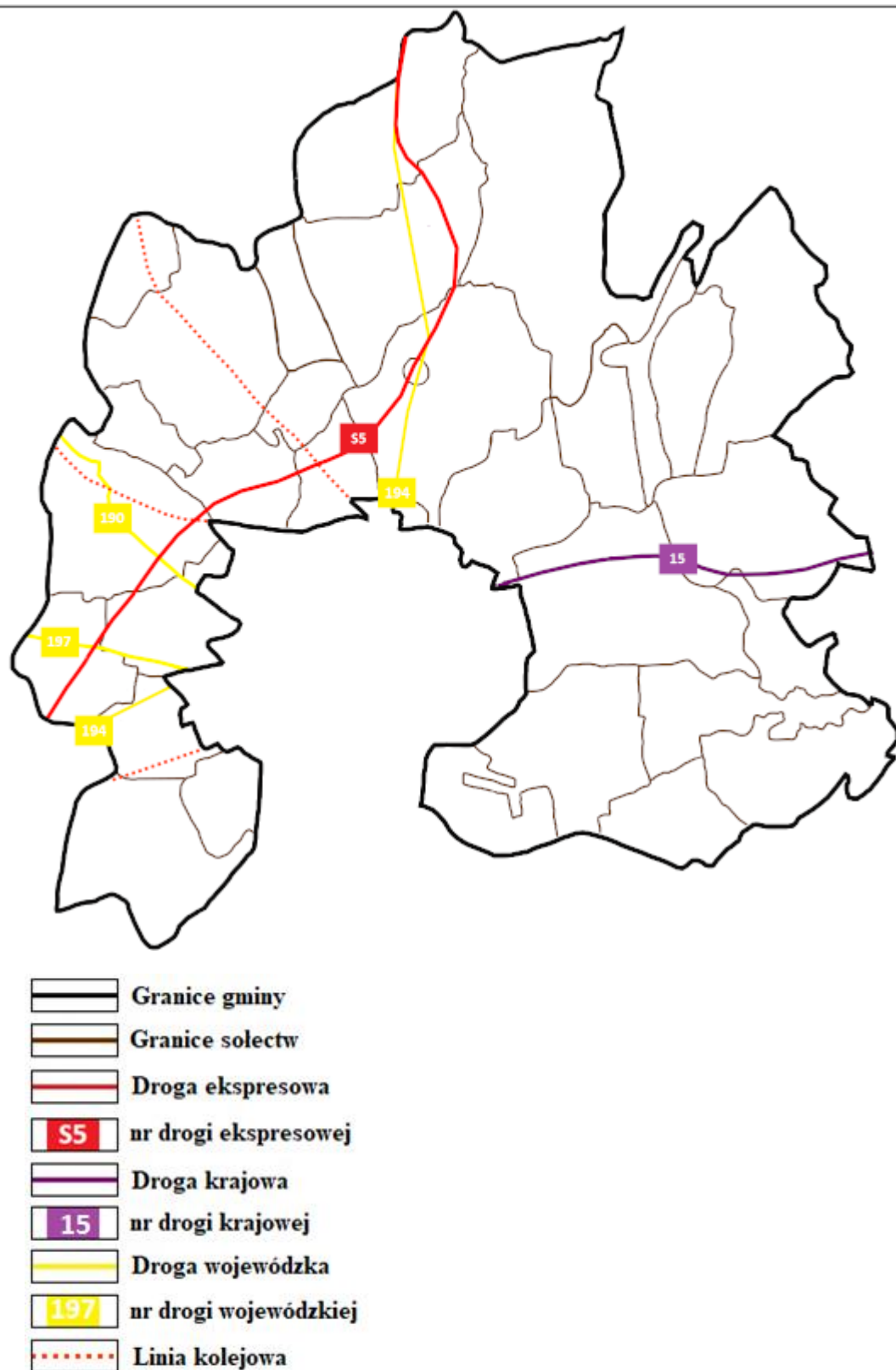
Linia kolejowa nr 353 przebiega przez województwa wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie. Łączy stację Poznań-Wschód ze stacją Skandawa.

Linia kolejowa nr 377 łączy stację Gniezno Winiary ze stacją Sława Wielkopolska.

Mapa przedstawia najważniejsze elementy systemu transportowego w Gminie Gniezno.

Mapa 1 System transportowy w Gminie Gniezno

Źródło: opracowanie własne

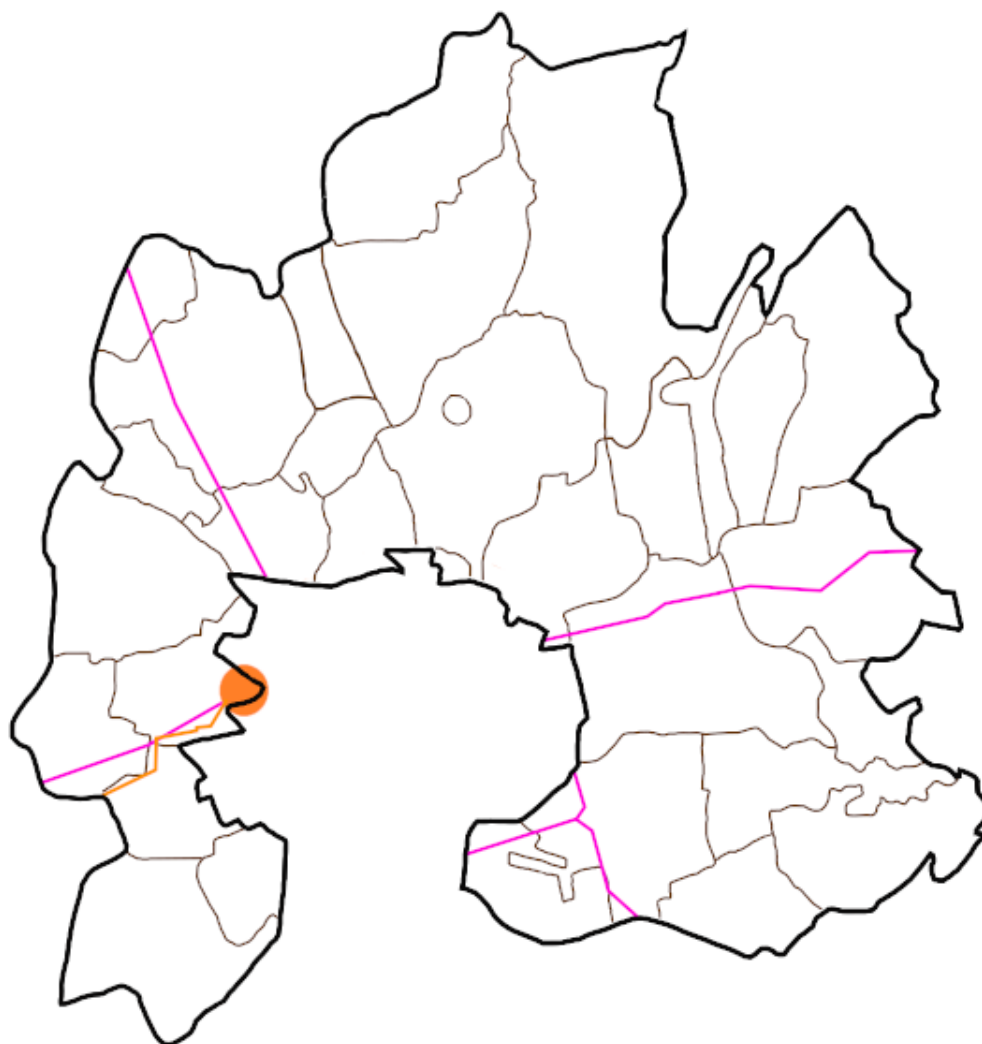
Ponadlokalna infrastruktura techniczna

Przez obszar Gminy Gniezno przebiegają linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV: Poznań – Gniezno Winiary – Trzemeszno Gniezno Winiary – Wągrowiec Gniezno Winiary – Gniezno Wschód – Pątnów. Ponadto przez zachodnią część Gminy przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 150 mm, który doprowadza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia zlokalizowanej na terenie miasta Gniezno w rejonie ul. Żerniki.

Mapa przedstawia wyżej wspomniane obiekty ponadlokalnej infrastruktury technicznej.

Mapa 2 Ponadlokalna infrastruktura techniczna w Gminie Gniezno

LEGENDA:

- Granice gminy
- Granice sołectw

- Linia elektroenergetyczna WN 110 kV
- Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150
- Stacja redukcyjno-pomiarowa pierwszego stopnia

Źródło: opracowanie własne

System przyrodniczy

Na obszarze Gminy Gniezno występują liczne rzeki, jeziora oraz zbiorniki wodne.

Rzeki zlokalizowane w Gminie to: Wełna, Wełnianka, Wrześnica, Dębina, Struga Dębowiecka oraz Struga Sadowiecka. Ponadto Gmina leży w granicach zlewni rzek Wełny, Wrześnicy i Noteci

Jeziora i zbiorniki wodne stanowią część Pojezierza Gnieźnieńskiego, są to następujące jeziora: Wierzbiczańskie, Jankowskie, Strzyżewskie, Piotrowskie, Wełnickie, Głęboćek, Pyszczynek, Buczek, Modrze, Mrzygłód, Małe Sykule, Ławiczno i Biskupiec.

Mapa przedstawia sieć wodną występującą w Gminie Gniezno.

Mapa 3 Sieć wodna na obszarze Gminy Gniezno

LEGENDA:

	Granice gminy		Linia rzeki
	Granice sołectw		Jezioro, zbiornik wodny

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z centralnym rejestrem form ochrony przyrody na terenie Gminy Gniezno występuje Obszar Natura 2000 oraz dwa pomniki przyrody.

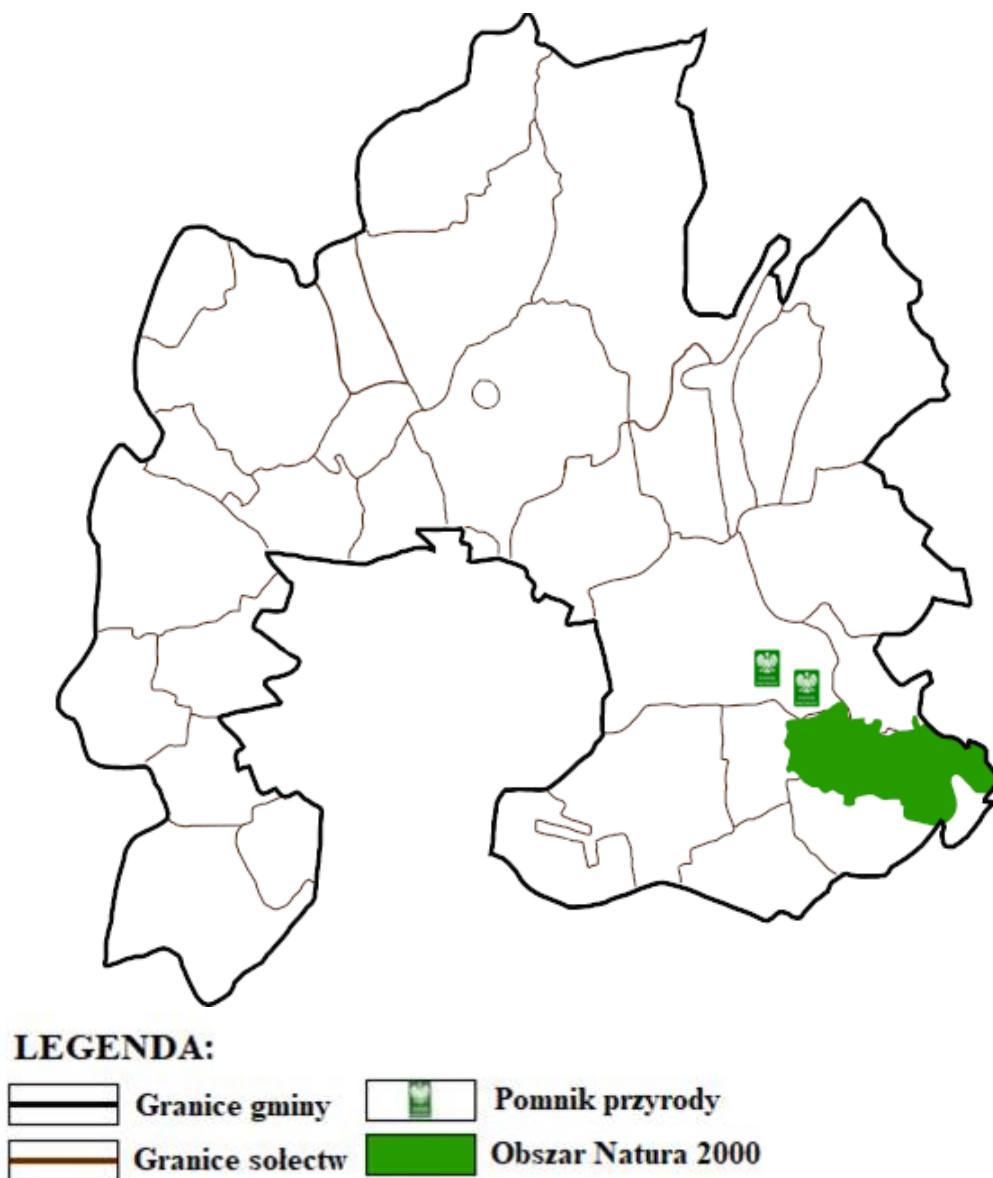

Obszar Natura 2000 swoim zasięgiem obejmuje jezioro Wierzbiczańskie oraz tereny przyległe, a także jeziora Ostrowickie, Skorzęcińskie, Powidzkie, Kosewskie i Ostrowskie oraz fragment doliny rzeki Noteci.

Pomniki przyrody zlokalizowane w Gminie to grupy drzew, w pierwszym przypadku są to dwa jarzęby brekinie, a w drugim trzy lipy drobnolistne. Oba pomniki znajdują się w Jankowie Dolnym.

Mapa prezentuje formy ochrony przyrody występujące w Gminie Gniezno.

Mapa 4 Formy ochrony przyrody

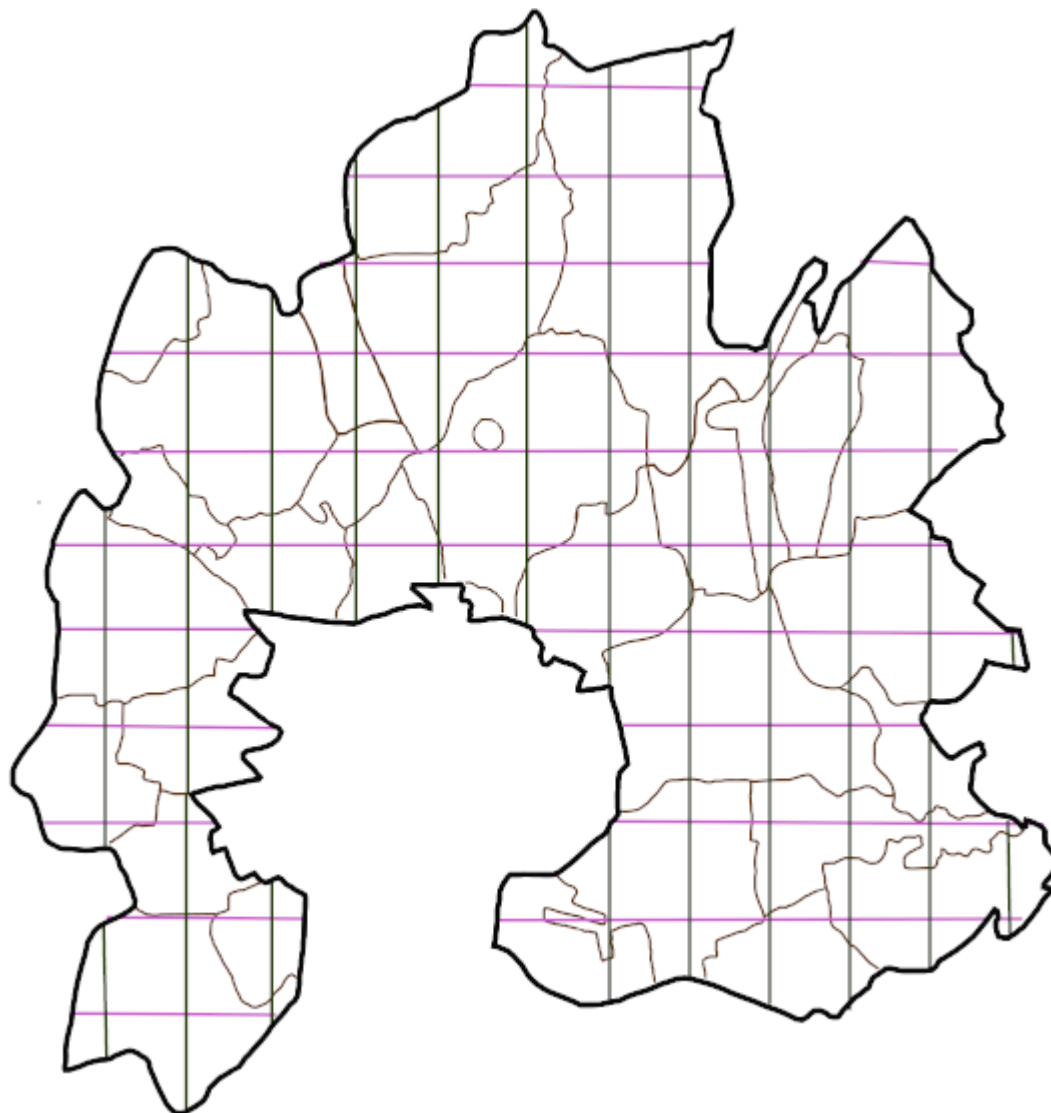
Źródło: opracowanie własne

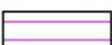

Obszary kluczowe dla interwencji

Na poziomie regionalnym Gmina Gniezno została zaliczona do Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego. Mapa przedstawia zakres terytorialny wspomnianych Obszarów Strategicznej Interwencji.

Mapa 5 Obszary Strategicznej Interwencji

LEGENDA:

- **Granice gminy**
- **Granice sołectw**
- **OSI Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny**
- **OSI Poznański Obszar Metropolitalny**

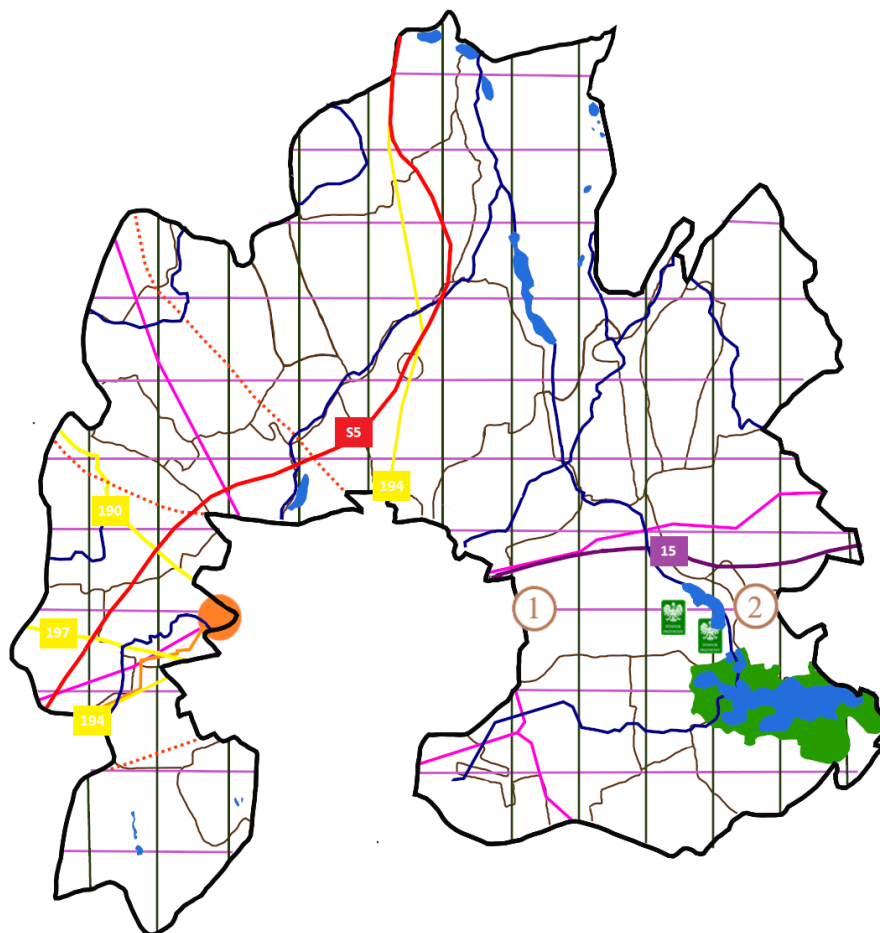
Źródło: opracowanie własne

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Na mapie przedstawiono model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który został opracowany dla Gminy Gniezno. Zaprezentowano na nim część przedsięwzięć zaplanowanych przez Gminę w celu realizacji Strategii.

Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

LEGENDA:

	Granice gminy		Linia rzeki
	Granice sołectw		Jezioro, zbiornik wodny
	Droga ekspresowa		Pomnik przyrody
	nr drogi ekspresowej		Obszar Natura 2000
	Droga krajowa		OSI Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny
	nr drogi krajowej		OSI Poznański Obszar Metropolitalny
	Droga wojewódzka		Linia elektroenergetyczna WN 110 kV
	nr drogi wojewódzkiej		Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150
	Linia kolejowa		Stacja redukcyjno-pomiarowa pierwszego stopnia

- ① **Wykonanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej**
- ② **Budowa PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną**

Źródło: opracowanie własne

Gmina Gniezno zamierza podjąć więcej działań, jednak na moment sporządzania Strategii nie została dokładnie ustalona lub w niektórych przypadkach obejmują swoim zakresem cały obszar Gminy. Są to następujące przedsięwzięcia:

- budowa oświetlenia drogowego na terenie Gminy,
- montaż sygnalizacji świetlnej oraz tworzenie przejść dla pieszych w newralgicznych punktach,
- rozwój mieszkalnictwa socjalnego,
- zwiększenie liczby miejsc dla dzieci przedszkolnych i szkolnych w obwodzie Zespołu Szkół im. ks. Jana Twardowskiego w Szczytnikach Duchownych
- rozwój sieci placówek wsparcia dziennego,
- znoszenie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych,
- wymiana źródeł ciepła na instalacje wysokosprawnych urządzeń grzewczych,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwianie,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej będących w zasobie Gminy Gniezno,
- instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej,
- dokonywanie zadrzewień śródpolnych i śródzagrodowych,
- konserwacja urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych,
- budowa Zakładu Komunalnego (planowana lokalizacja w miejscowości Kalina, poza obszarem Natura 2000) ,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy,
- uzbrojenie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy,
- stworzenie lokalnych stref ekonomicznych (planowana lokalizacja w miejscowościach Lulkowo i Kalina),
- budowa nowych dróg na obszarze Gminy,
- modernizacja istniejących sieci drogowych,
- budowa ścieżek pieszo-rowerowych,
- budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy.

Należy zaznaczyć, że część inwestycji, zwłaszcza o charakterze liniowym potencjalnie może być zlokalizowana na terenie Natura 2000, jednak nie będą one miały negatywnego wpływu na wspomniany obszar.

8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stanowią obowiązkowy element Strategii, zgodnie z treścią ustawy o samorządzie gminnym. Zostały one określone na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, czyli dokumentu gminnego dotyczącego kreowania polityki przestrzennej.

W Gminie Gniezno obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gniezno, które zostało wprowadzone uchwałą nr 119/XI/200 Rady Gminy Gniezno z dnia 28 lutego 2000 r., a następnie zmienione na mocy uchwały nr XV/90/2019 Rady Gminy Gniezno z dnia 26 września 2019 r.

Obszary chronione przyrodniczo

Ze względu na swoją wartość wymagają one szczególnej ochrony. Przede wszystkim istotne jest podjęcie kompleksowych działań, uwzględniających wszystkie elementy środowiska oraz zachodzące między nimi relacje. Przykładowo Gmina Gniezno powinna prowadzić monitoring środowiskowy, egzekwować opłaty za korzystanie ze środowiska, podjąć działania restytucyjne i ochronne (np. tworzenie odpowiedniej ilości korytarzy ekologicznych w układzie komunikacyjnym), wprowadzać zadrzewienia na tereny rekreacyjne, dostosować klasy czystości wód powierzchniowych do wymogów prawnych, etc.

Wielkopolska Dolina Kopalna

Ze względu na ochronę zasobów wód na obszarze zasobowym wód podziemnych tzw. Wielkopolskiej Doliny Kopalnej wprowadzono zakaz lokalizacji obiektów mogących stanowić zagrożenie oraz szczególnie szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć jego stan, jak np. składowisk odpadów, wylewisk, magazynowania chemii rolniczej. Ponadto należy dążyć do: uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, uzyskania planowanych klas czystości wód powierzchniowych, ulepszenia lokalnych form utylizacji ścieków w rejonach rozproszonego osadnictwa. Wprowadzono również maksymalną powierzchnię terenów zielonych wzdłuż drobnych cieków, dróg, granic własności, z dużym udziałem zieleni wysokiej.

Rzeźba terenu Gminy

Cała ukształtowana powierzchnia Gminy Gniezno wymaga ochrony. Szczególną ochroną powinny zostać objęte narażone na erozję wodną bezdrzewne zbocza dolin wzdłuż doliny Wełny, doliny Strugi Gnieźnieńskiej oraz zbocza terenów uprawianych rolniczo. Zaleca się stosowanie fitomelioracji w formie dostosowanej do lokalnych warunków środowiska na wskazanych wyżej obszarach.

Tereny lasów, zadrzewień i korytarzy ekologicznych

Wszystkie naturalne i seminaturalne obszary zielone, będące w użytkowaniu leśnym, łąkowym oraz nieużytki, oczka wodne, parki, otoczenia jezior i zadrzewienia objęte są ochroną. Ponadto rekomenduje się zwiększenie powierzchni lasów i zadrzewień poprzez między innymi wykorzystanie przepuszczalności gleb czy tworzenie zieleni przy dolinach, zboczach, polach, użytkach zielonych, ciekach, rowach i drogach. W odniesieniu do obrzeży lasów wskazuje się stworzenie tzw. drzwi do lasu oraz utworzenie tzw. wododziałowej sieci autonomicznych korytarzy pasowych zieleni wysokiej i krzewiastej. Dodatkowo na obszarach leśnych zaleca się wyznaczenie szlaków pieszych i rowerowych, wydzielenie parku leśnego, a także wprowadzenie zakazów dotyczących penetracji w najcenniejsze rejony lasu.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Wskazuje się, że znaczna ilość drzew zlokalizowanych na terenie Gminy Gniezno powinna zostać objęta ochroną prawną.

Ochrona powietrza

W zakresie ochrony powietrza na obszarach zainwestowanych oraz wskazanych do zainwestowania wprowadzono wymóg prowadzenia działań ograniczających zagrożenia sanitarno-zdrowotne ze źródeł stałych – kotłowni poprzez skuteczne ograniczenie emisji przy źródle lub na drodze stopniowego przechodzenia na źródła niskoemisyjne lub zeroemisyjne.

Ponadto w przypadku inwestycji związanych z infrastrukturą drogową wskazano stosowanie odpowiednich pasów zadrzewień w celu ograniczenia zanieczyszczeń oraz emisji hałasu.

Grunty rolne

Są to zwarte kompleksy gleb wysokich klas stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną. Ponadto należą do nich tereny o glebach niższych klas, ponieważ ze względu na otoczenie gleb cennych dla rolnictwa one również wymagają ochrony i co do zasady nie powinny być przeznaczane pod zabudowę. O wyłączeniu tych gruntów z użytkowania rolniczego decydują względy społeczne i ekonomiczne. Przeznaczenie ich na cele nierolnicze dokonywane jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o ustaleniu warunków zabudowy.

Na gruntach rolnych objętych ochroną prawną przewiduje się:

- prowadzenie bez ograniczeń produkcji rolnej w rozumieniu gospodarki polowej przy jednoczesnym przestrzeganiu przepisów w zakresie ochrony środowiska,
- maksymalne łączenie gospodarstw w celu tworzenia dużych areałów rolnych,
- zabudowę zagrodową w sytuacjach, gdy wielkość gospodarstwa rolnego związanego z tą zabudową przekracza średnią wielkość gospodarstw rolnych w Gminie.

Na terenach tych należy utrzymać i wzbogacić efekty produkcyjne oraz podejmować działania w kierunku kształtowania specyficznego krajobrazu rolniczej przestrzeni produkcyjnej i nadania mu cech ekologicznych.

W odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej gospodarczej zalecane jest powielanie lokalnych wzorców – zespoły budynków tworzące podwórza, wykorzystywanie materiałów rodzimych w przypadku małej architektury (np. drewno jako wypełnienie płotów czy podmurówki z kamienia naturalnego) oraz stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

W stosunku do obszarów rolnych sugeruje się przede wszystkim: minimum jednostronne obsadzenie zielenią (zróżnicowaną pod względem wysokości i doboru gatunków) dolinek cieków, wytyczenie ścieżek spacerowych wzdłuż cieków oraz ochronę istniejących, naturalnych, drobnych form terenu i obsadzenie ich niedostępną zielenią krzewiastą.

Tereny osadnicze

Tereny osadnicze powinny zachować ciągłość przestrzenną oraz ciągłość kulturową w stosunku do istniejących terenów zainwestowanych. Ponadto muszą one stanowić przestrzeń o wysokich walorach użytkowych i estetycznych.

Wyznaczono je w szczególności na obszarach południowo-zachodnich oraz południowo-wschodnich Gminy, czyli w następujących wsiach: Mnichowo, Dalki, Skierszewo, Piekary, Obora, Pyszczyń, Pyszczynek, Osiniec, Szczytniki Duchowne, Wola Skorzęcka, Jankowo Dolne, Lulkowo, Goślinowo. Co istotne tereny osadnicze występują również w innych miejscowościach, jednakże ich zasięg przestrzenny zawężony jest przez inne funkcje.

Studium ustala wytyczne w odniesieniu do nowej zabudowy, a mianowicie:

- preferowany jest zwarty układ osadniczy, który umożliwi lepszą obsługę urządzeniami infrastruktury technicznej,
- sprecyzowanie lokalnych elementów kompozycji urbanistycznej, które wynikają z ukształtowania terenu oraz odziedziczonych idei kształtowania przestrzeni, jak na przykład charakterystyczne budynki czy wnętrza ulic i placów,
- nawiązanie zabudowy projektowanej do zabudowy istniejącej obejmujące w szczególności zachowanie linii zabudowy regionalnej, całych obiektów oraz detali architektonicznych.

Tereny posiadające walory krajobrazowe

Obejmują działki letniskowe, usługi sportu i rekreacji, zieleń związane z rekreacją oraz ogrody działkowe. Tereny działek letniskowych należy projektować w formie małych zespołów działek, które zostaną oddzielone od siebie pasami leśnymi, a te następnie połączone z siecią ekologiczną na zewnątrz układu. Obiekty kubaturowe zlokalizowane na terenach turystycznych powinny pod względem architektonicznym nawiązywać do tradycyjnych form zabudowy. Na obszary te należy wprowadzić zieleń, na przykład w formie zadrzewień wzdłuż cieków i dróg. Ponadto wskazuje się, że wsie wskazane do turystyki, czyli przede wszystkim Strzyżewo Paczkowe, Strzyżewo Smykowe, Ganina Dębowiec, Wełnica, Lulkowo, Jankowo Dolne, Wierzbiczany, powinny być wyposażone w obiekty i urządzenia obsługi turystów oraz dobrze przygotowane pod względem sanitarnym i estetycznym.

Infrastruktura drogowa

Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z drogami istotne jest uwzględnienie: strefy uciążliwości drogi dla stałych użytkowników sąsiadujących obszarów, zagrożenia dla upraw, budowli oraz narażenie na degradację stałych elementów środowiska naturalnego.

Włączenie nowych układów komunikacyjnych powinno odbywać się za pomocą projektowanych dróg lokalnych (poza pasem drogowym dróg wojewódzkich oraz krajowych) i istniejących skrzyżowań.

Natomiast w odniesieniu do tras rowerowych biegnących wzdłuż dróg powiatowych i gminnych o małym natężeniu wprowadzono jedynie wymóg oznakowania. Z kolei przy drogach powiatowych o większym ruchu samochodowym należy zabezpieczyć teren w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla ścieżek rowerowych wydzielonych poza jezdnią.

Sieć elektroenergetyczna

Na terenie Gminy planowana jest rozbudowa sieci elektroenergetycznej niskiego, średniego i wysokiego napięcia wraz z budową nowych stacji transformatorowych.

W Gminie możliwa jest także budowa farm fotowoltaicznych po spełnieniu odpowiednich warunków, jak na przykład lokalizacja poza obszarami zalewowymi czy ochrony przyrody, a także ujęcie ich w studium lub miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w określonych przypadkach. Istotne jest jednak, że zaleca się eliminowanie lub ograniczanie lokalizacji inwestycji, które przekraczają skalę miejsca i wywierają duży wpływ na krajobraz obszarów cennych kulturowo, w tym właśnie farm fotowoltaicznych.

Sieć gazowa

Gmina Gniezno posiada dokument dotyczący sieci gazowej pn. „Koncepcja programowa gazyfikacji”, który zakłada zasilanie miejscowości na terenie Gminy z dwóch stacji oraz doprowadzenie gazu do odbiorców gazociągami średniego ciśnienia i zastosowanie indywidualnych reduktorów domowych. Zalecane jest pozostawienie miejsca w pasach chodnikowych i pasach zieleni pod gazociągi rozdzielcze. Ponadto

wprowadza się nakaz zachowania strefy bezpieczeństwa od gazociągów i stacji redukcyjno-pomiarowych.

Gospodarka wodno-ściekowa

Zalecane jest podjęcie działań porządkująco-naprawczo-ochronnych dla poprawy czystości wód powierzchniowych, które przede wszystkim powinny obejmować: wprowadzenie bezwzględnego zakazu odprowadzania zanieczyszczeń wód otwartych i gruntu, uregulowanie stanu formalno-prawnego wszystkich jednostek pobierających wodę i odprowadzających ścieki, wprowadzenie biologicznych barier ochronnych wzdłuż brzegów cieków i jezior oraz dążenie do maksymalnego wykorzystania możliwości magazynowania, retencjonowania wody. Ponadto ze względu na ochronę zasobów wodnych konieczne jest wprowadzenie ścisłej ochrony terenów źródłiskowych wszystkich wód powierzchniowych, w szczególności rzek Wełny, Wrześnicy, Wrześnianki oraz obszarów bezodpływowych w rejonie wsi Jankówko i Pyszczynek.

Tereny cenne hydrologicznie należy chronić przed zmianą użytkowania i odprowadzaniem do nich zanieczyszczeń, a także przed uszczelnianiem terenu.

9. Obszary Strategicznej Interwencji

Obszary Strategicznej Interwencji (dalej: OSI) to obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne, co wynika z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego jako Obszary Strategicznej Interwencji wymienia: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wschodnią Polskę oraz Śląsk.

Gmina Gniezno nie została objęta żadnym z krajowych OSI.

Możliwe jest także wyznaczenie Obszarów Strategicznej Interwencji na poziomie regionalnym, które dokonywane jest przez samorząd wojewódzki. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku określa następujący katalog wspomnianych obszarów:

- Poznański Obszar Metropolitalny jako Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego,
- Aglomeracja Kalisko-Ostrowska jako Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Regionalnego,
- Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny, Koniński Obszar Funkcjonalny, Leszczyński Obszar Funkcjonalny, Pilski Obszar Funkcjonalny jako Miejskie Obszary Funkcjonalne Ośrodków Subregionalnych,
- Wschodni Obszar Funkcjonalny,
- Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
- Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
- Miasta średnie tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Gmina Gniezno została zaliczona do Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego.

W obrębie Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego znalazły się gminy: Czarniejewo, Gniezno, KłECKO, Łubowo, Niechanowo, Witkowo oraz miasto Gniezno, które jednocześnie pełni funkcję lidera obszaru.

Obszar ten charakteryzuje się dużym zasobem dziedzictwa kulturowego, są to m.in. obszary i obiekty zabytkowe związane z początkiem państwa polskiego, jak również architektura sakralna czy szlaki kulturowe (np. Szlak Piastowski). Ponadto istotnym potencjałem są zasoby środowiska przyrodniczego, w tym w szczególności formy ochrony przyrody, które dają możliwość uprawiania turystyki pieszej, rowerowej czy wodnej. Atutem obszaru jest także bogata oferta edukacyjna na poziomie szkolnictwa wyższego. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny ma również wysoki potencjał rolniczy. Jedną z najważniejszych mocnych stron obszaru stanowi bardzo dobra dostępność komunikacyjna (w tym przede wszystkim do głównego ośrodka wojewódzkiego – Poznania) oraz funkcjonowanie ważnej linii kolejowej.

Poza ogromnym potencjałem, Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny posiada też pewne bariery rozwojowe. Jedną z nich jest zagrożenie zubożenia zasobów wód podziemnych wskutek intensywnej eksploatacji wód. Ponadto pewne ograniczenie dotyczące zagospodarowania przestrzennego stanowią obszary cenne przyrodniczo (formy ochrony przyrody, tereny łąk, lądowe drogi migracji zwierząt czy grunty orne o najwyższej przydatności) oraz obszary cenne kulturowo (związane z początkiem państwa polskiego).

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego w oparciu o wyznaczone cele strategiczne określiła kluczowe kierunki działań dla Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego, które przyczynią się do jego rozwoju.

W wymiarze społecznym istotne są następujące kierunki działań:

- poprawa dostępu do wysokiej jakości usług podstawowej opieki zdrowotnej,
- wsparcie rozwoju funkcji turystycznej z poszanowaniem zasobów przyrodniczych i kulturowych,
- zapobieganie marginalizacji mieszkańców.

W zakresie rozwoju gospodarczego kluczową rolę odgrywają działania:

- rozwój terenów inwestycyjnych,
- rozwój wyspecjalizowanego rolnictwa i towarzyszącego mu przemysłu rolno-spożywczego,

- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,
- wzrost kompetencji mieszkańców i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców.

W odniesieniu do polityki przestrzennej najważniejsze są:

- rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, przeciwdziałanie suszy hydrologicznej,
- prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej.

Dla Gnieźnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego opracowano Koncepcję rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Gniezna. Na podstawie powyższego dokumentu dla Gminy Gniezno istotne są działania dotyczące w szczególności:

- wzmocnienia i wykorzystania walorów kulturowych jako stymulatorów rozwoju społeczno-gospodarczego (w tym zwiększanie i rozprzestrzenianie potencjału Szlaku Piastowskiego, rozwijanie i promocja stref aktywności kulturowo-turystycznych oraz rozwijanie turystyki pielgrzymkowej),
- rozwoju turystyki aktywnej i wypoczynkowej (obejmuje on: kształtowanie przestrzeni turystycznych, wzmocnienie oferty aktywnego wypoczynku, bazy noclegowej i gastronomicznej, rozwijanie turystyki rowerowej, wodnej, konnej i kolejowej),
- zapewnienia wysokiej jakości środowiska (poprzez ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych, ochronę i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz przeciwdziałanie pogorszeniu jakości środowiska),
- konsolidacji i współpracy w dążeniu do rozwoju gospodarczego (polegające na wzmocnieniu atrakcyjności inwestycyjnej miasta Gniezna i pozostałych jednostek osadniczych oraz wykorzystaniu potencjału terenów wiejskich),
- kształtowania ładu przestrzennego (za pomocą regulowania procesów urbanizacyjnych, kształtowania zielonego pierścienia, kreowania wysokiej jakości przestrzeni publicznych, rewitalizację obszarów zdegradowanych, przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom),

- kształtowania efektywnej i sprawnej obsługi komunikacyjnej (za sprawą budowy, rozbudowy i modernizacji dróg oraz rozwoju zintegrowanego transportu zbiorowego).

Poznański Obszar Metropolitalny położony jest w centralnej części Wielkopolski i ze względu na swoje położenie skupia największą część potencjału rozwojowego województwa. Atutami Obszaru jest dobra dostępność komunikacyjna, potencjał gospodarczy, kulturowy i turystyczny, a także niski poziom bezrobocia.

Na podstawie celów strategicznych wyznaczonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego możliwe jest określenie następujących kierunków działań w odniesieniu do Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego:

- ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego,
- rozwój turystyki,
- zwiększenie dostępności do usług społecznych,
- podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej,
- zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw,
- przeciwdziałanie emigracji zarobkowej,
- podniesienie jakości kształcenia,
- podnoszenie jakości życia ludzi młodych,
- poprawa dostępności komunikacyjnej,
- wytyczanie ścieżek rowerowych,
- działania na rzecz racjonalnej gospodarki odpadami,
- zagospodarowanie wód opadowych,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, Wielkopolska 2020+ poza trzema miejskimi obszarami funkcjonalnymi wymienia także wiejski obszar funkcjonalny oraz określa granice obszarów interwencji. Dla Gminy Gniezno istotne znaczenie mają:

- obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych
- obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej
- obszary cenne przyrodniczo
- obszary ochrony krajobrazów kulturowych

- obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych

Obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych

Mają one szczególne znaczenie dla rozwoju Wielkopolski oraz najważniejszych miast w województwie. Gminy wchodzące w ich skład znajdują się w strefie bezpośredniego oddziaływania ze strony najważniejszych ośrodków rozwojowych regionu, co przynosi zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje. Zauważalne jest tam przede wszystkim silne zjawisko suburbanizacji oraz zjawisko kongestii.

Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej

Obszar ten dotyczy gleb wysokiej jakości, które wymagają zapewnienia oraz zachowania charakteru rolniczego, co jest istotne ze względu na tzw. „bezpieczeństwo żywnościowe” rejonu Wielkopolski oraz całego kraju, ale również na wpływ na gospodarkę oraz środowisko. Kluczowe jest przede wszystkim przeciwdziałanie presji inwestycyjnej na tereny rolnicze oraz wspieranie działań służących ochronie środowiska, ochronie gleb.

Obszary cenne przyrodniczo

Obejmuje on wszystkie gminy położone na terenie województwa wielkopolskiego. Priorytetowe znaczenie ma w tym przypadku prawidłowe funkcjonowanie środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

Obszary ochrony krajobrazów kulturowych

Ochrona dziedzictwa kulturowego umożliwia zrównoważony rozwój i wpływa na rozpoznawalność oraz atrakcyjność miast i obszarów wiejskich. Ze względu na specyfikę przedmiotów ochrony dokonano podziału obszaru na cztery typy:

- gminy, w granicach których zlokalizowane są obiekty o najważniejszych wartościach,
- gminy, w granicach których znajdują się historyczne układy przestrzenne miast i wsi,
- gminy, w granicach których występują obszary cenne kulturowo,
- gminy, w granicach których przebiegają szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym.

Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych

W granicach obszaru znajdują się wszystkie gminy położone na terenie województwa wielkopolskiego. Zgodnie z raportami Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce, Wielkopolska należy do regionów zagrożonych występowaniem suszy. Istotne są w związku z tym przedsięwzięcia ukierunkowane na ochronę zasobów wód.

10. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

System realizacji strategii określa przede wszystkim:

- podmioty zaangażowane w realizację strategii,
- podział zadań,
- zasady współpracy,
- proponowane mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii,
- wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- sposób monitorowania i ewaluacji realizacji strategii oraz jej aktualizacji.

W odniesieniu do podmiotów odpowiedzialnych za realizację strategii najbardziej istotna jest zasada „trójkąta współpracy”, która oznacza prowadzenie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej gminy reprezentantów trzech sektorów: publicznego, społecznego i biznesowego.

Sektor publiczny jest reprezentowany przez organy władzy gminy, a także przez urząd gminy wraz z jednostkami organizacyjnymi oraz przez administrację rządową.

Sektor społeczny obejmuje przede wszystkim mieszkańców gminy, organizacje pozarządowe, liderów społecznych i osoby publiczne oraz reprezentantów młodzieży i seniorów.

Sektor biznesowy uwzględni natomiast przedsiębiorców, kluczowych pracodawców oraz zrzeszenia gospodarcze.

W procesie realizacji strategii największą rolę odgrywają następujące podmioty:

- wójt – jako organ wykonawczy zarządza realizacją podejmowanych działań przez wyznaczone podmioty,
- rada gminy – jako organ uchwałodawczy jest wsparciem merytorycznym w zakresie osiągnięcia zamierzonych celów,
- podmiot zarządzający wdrażaniem strategii – może być to osoba, zespół lub komórka w ramach urzędu gminy, który za koordynację całego procesu,
- komórki w ramach urzędu gminy oraz jednostki gminne,
- wykonawcy i partnerzy realizacyjni.

Współpraca powyższych podmiotów powinna przede wszystkim opierać się na zasadach partnerstwa, otwartości, zintegrowanej aktywności, transparentności czy efektywności.

Istotne jest także określenie mechanizmów oraz narzędzi służących realizacji strategii, które mogą w szczególności przyjąć charakter:

- wdrożeniowy – np. gminne strategii, plany, projekty;
- organizacyjno-zarządczy – np. regulaminy wydziałów, jednostek organizacyjnych;
- finansowy – np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe;
- prawny – np. odpowiednie uchwały rady, akty prawa miejscowego;
- dotyczący planowania przestrzennego – np. plany miejscowe;
- społeczny – np. konsultacje społeczne;
- kadrowy – np. dobre praktyki;
- koordynacyjny – np. ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym;
- kontrolny – np. aktualizacja ewidencji i rejestrów.

Dobór odpowiedniego narzędzia powinien być dopasowany do potrzeb danej gminy oraz wynikać z doświadczenia jego wykorzystania, w tym również przez inne jednostki samorządowe.

Obowiązkowym elementem są wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, czyli obligatoryjnych oraz fakultatywnych planów i programów funkcjonujących w gminie. Tabela przedstawia dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Gniezno razem z odniesieniem do ich aktualności.

Tabela 28 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Gniezno

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gniezno	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr 119/XI/200 Rady Gminy Gniezno z dnia 28 lutego 2000 r., a następnie zmieniony na mocy uchwały nr XV/90/2019 Rady Gminy Gniezno z dnia 26 września 2019 r.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Na terenie Gminy Gniezno obowiązuje 249 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gniezno obejmujący lata 2020-2024	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XXVII/193/2020 Rady Gminy Gniezno z dnia 27 sierpnia 2020 r.
	Koncepcja rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Gniezno	Dokument w opracowaniu, istotny dla rozwoju Gminy
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program ochrony środowiska dla Gminy Gniezno na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XXVIII/202/2020 Rady Gminy Gniezno z dnia 24 września 2020 r.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Gniezno	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XXVII/197/2016

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Szczegóły
		Rady Gminy Gniezno z dnia 29 listopada 2016 r., następnie zmieniony uchwałą nr XLV/356/2022 Rady Gminy Gniezno z dnia 27 stycznia 2022 r.
	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z tereny Gminy Gniezno na lata 2021-2032	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLVI/368/2022 Rady Gminy Gniezno z dnia 24 lutego 2022 r.
Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gniezno na lata 2021-2028	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLIV/346/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 21 grudnia 2021 r.
	Gminny program na rzecz osób starszych na lata 2022-2028	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLIII/222/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 25 listopada 2021 r.
	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLIV/345.2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 21 grudnia 2021 r.
	Program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pn.	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XIX/126/29 Rady

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Szczegóły
	„Gmina Gniezno przyjazna rodzinom 3+”	Gminy Gniezno z dnia 30 grudnia 2019 r.
Oświata	Strategia Rozwoju Oświaty Gminy Gniezno na lata 2020-2025	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XX/133/2020 Rady Gminy Gniezno z dnia 30 stycznia 2020 r.
Rozwój lokalny	Program współpracy Gminy Gniezno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLIII/329/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 25 listopada 2021 r.
Finanse publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Gniezno	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLIV/341/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 21 grudnia 2021 r.
	Uchwała budżetowa na 2022 rok	Dokument obowiązujący przyjęty uchwałą nr XLV/343/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 21 grudnia 2021 r.

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania i ewaluacji polega na systematycznym gromadzeniu danych dotyczących stopnia realizacji poszczególnych celów. Obejmuje także dokonywanie analiz i wyciąganie wniosków, które mogą stanowić podstawę do aktualizacji Strategii.

Monitoringowi podlegają konkretne działania podejmowane i realizowane przez Gminę Gniezno w odniesieniu do przyjętych celów, oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników ich osiągnięcia.

W celu określenia efektywności działań zostaną porównane wartości bazowe (określone na moment poprzedzający rozpoczęcie wdrażania Strategii) z wartościami docelowymi (wyznaczone jako pożądane wartości osiągnięte w wyniku realizacji Strategii). Informacje te będą pozyskiwane z poszczególnych referatów Urzędu Gminy Gniezno oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za realizację Strategii.

Jedną z form monitorowania Strategii jest Raport o stanie gminy, który zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym jest dokumentem obligatoryjnym. Obejmuje on podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację strategii, programów, planów i uchwał rady gminy.

Z kolei ewaluacja prowadzona jest w celu oceny jakości i efektów podejmowanych działań. Dokonywana jest przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów, w tym przede wszystkim brana jest pod uwagę: skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość i trafność.

Możemy wyróżnić między innymi następujące rodzaje ewaluacji:

- ex-ante – która jest dokonywana przed uchwaleniem ostatecznej wersji strategii,
- on-going, która jest przeprowadzana w trakcie wdrażania strategii,
- ex-post – która jest realizowana po zakończeniu realizacji strategii,
- mid-term, która może być wykonana w połowie realizacji strategii.

11. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, strategia rozwoju gminy musi określać ramy finansowe i źródła finansowania.

Podczas tworzenia ram finansowych Strategii Rozwoju Gminy Gniezno wzięto pod uwagę analizę dochodów i wydatków Gminy w ostatnich kilku latach, zadłużenia Gminy oraz zapisy wieloletniej prognozy finansowej.

Gmina Gniezno w ostatnich latach (okres badawczy obejmował lata 2015-2020) notowała systematyczny wzrost dochodów, co można uznać za bardzo pozytywną sytuację. Ponadto ze względu na stały wzrost wydatków i ich przewagę nad ilością dochodów w Gminie występował deficyt. Jest to zjawisko negatywne i wymaga poprawy.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Gmina Gniezno posiadała zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji w wysokości 28 301 000,00 zł.

Zgodnie z zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gniezno przyjętej uchwałą nr XLIV/341/2021 Rady Gminy Gniezno z dnia 21 grudnia 2021 r. zarówno dochody, jak i wydatki Gminy Gniezno mają stopniowo rosnąć. Ponadto co bardzo istotne sytuacja finansowa Gminy zdecydowanie się polepszy i w każdym roku objętym Prognozą Gmina powinna notować dodatnie saldo.

W zakresie oszacowania możliwości realizacji strategii istotne jest określenie potencjalnych źródeł finansowania, które Gmina Gniezno ma możliwość wykorzystać podczas podejmowania konkretnych działań. Na podstawie zaplanowanych przedsięwzięć wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Gniezno można wskazać następujące potencjalne źródła finansowania:

- środki własne Gminy Gniezno,
- środki krajowe,
- środki funduszy celowych, np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych,

- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze norweskie oraz fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- kredyty bankowe, pożyczki, obligacje.

Środki finansowe mogą być pozyskane z budżetu państwa w ramach programów opracowywanych przez poszczególne ministerstwa. Są to przykładowo programy „Senior+” czy „Dostępność+”.

Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025 umożliwia otrzymanie wsparcia finansowego na realizację zadań własnych gminy dotyczących prowadzenia i zapewnienia miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+” (są to Dzielne Domy „Senior+” oraz Kluby „Senior+”). Najważniejszym celem Programu jest wzrost aktywności seniorów, czyli osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej, w funkcjonowanie społeczności lokalnej. Jednostki samorządowe mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert. Środki finansowe mogą zostać przeznaczone na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia, a także zapewnienie odpowiedniej działalności już istniejących ośrodków wsparcia „Senior+”.

Natomiast najważniejszym celem Programu „Dostępność+” jest wzrost jakości życia oraz zapewnienie niezależności dla osób o szczególnych potrzebach, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi trudnościami w zakresie mobilności lub percepcji. Obejmuje on działania dokonywane w ośmiu obszarach: architektura, transport, edukacja, służba zdrowia, cyfryzacja, usługi, konkurencyjność i koordynacja. Budżet Programu wynosi ok. 23 miliardy złotych w okresie realizacji, czyli w latach 2018-2025.

Gmina Gniezno zamierza podjąć działania dotyczące infrastruktury drogowej, w związku z czym może skorzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Jego celem jest utworzenie nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg na poziomie lokalnym, a w szczególności poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz parametrów technicznych infrastruktury drogowej, a przy tym poprawa i wzrost atrakcyjności oraz dostępności terenów inwestycyjnych. Dofinansowanie udzielane jest między innymi na:

- budowę, przebudowę i remont dróg gminnych oraz powiatowych,

- poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych,
- budowę mostów zlokalizowanych w ciągach dróg gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich.

W przypadku przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej istnieje możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego udzielanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Środki finansowe mogą być przeznaczane w szczególności na inwestycje o charakterze ponadregionalnym, które mają kluczowe znaczenie dla środowiska naturalnego, a przede wszystkim na zadania w zakresie likwidacji zanieczyszczeń wody, powietrza i ziemi, przeciwdziałania zagrożeniom środowiska; ochrony przyrody i leśnictwa; edukacji ekologicznej. Beneficjentami wsparcia są między innymi jednostki samorządowe, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne oraz osoby fizyczne. Dofinansowanie może mieć formę pożyczki, dotacji lub innej formy dofinansowania.

Ponadto podczas realizacji działań w zakresie ochrony środowiska Gmina Gniezno może pozyskać środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Wsparcie finansowe udzielanie jest przede wszystkim na inwestycje ukierunkowane na:

- ochronę wód i gospodarki wodnej,
- ochronę powierzchni ziemi i gospodarki odpadami,
- ochronę atmosfery,
- ochronę przyrody i krajobrazu,
- monitoring środowiska,
- zapobieganie i likwidację nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej,
- edukację ekologiczną.

Pandemia koronawirusa stanowiła wyzwanie dla samorządów, które przede wszystkim muszą mierzyć się z jej następstwami społecznymi i gospodarczymi. Jednostki samorządów terytorialnych mogą skorzystać z programów realizowanych przez państwo w celu zniwelowania negatywnych skutków Covida.

Przede wszystkim w ramach Polskiego Ładu działa Program Inwestycji Strategicznych, dzięki któremu gminy, miasta, powiaty oraz województwa w całej Polsce mogą otrzymać wsparcie finansowe na realizację inwestycji publicznych. Program obejmuje aż 30 obszarów gospodarki, w tym w szczególności działania dotyczące infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, modernizacji źródeł ciepła na zeroemisyjne, tworzenia żłobków oraz przedszkoli.

Ponadto kluczowe znaczenie odgrywa w tym miejscu Fundusz Odbudowy, który oferuje środki finansowe w formie bezzwrotnych grantów i niskooprocentowanych pożyczek. Budżet wynosi ponad 723,8 mld euro, a Polska ma otrzymać do dyspozycji ok. 58 mld euro, z czego prawie 24 mld euro dotacji i ok. 34 mld euro pożyczki. Podstawę do przyznania dofinansowania stanowi Krajowy Plan Odbudowy, zgodnie z którym Polska zamierza przeznaczyć wsparcie na inwestycje w obszarach:

- transformacji cyfrowej,
- odporności i konkurencyjności gospodarki,
- energii i zmniejszenie energochłonności,
- dostępności i jakości systemu ochrony zdrowia,
- zielonej i inteligentnej mobilności,
- infrastruktury drogowej,

Istotne jest, że do Planu mogą zostać włączone reformy i inwestycje rozpoczęte 1 lutego 2020 r., ale ich realizacja musi zakończyć się w 31 sierpnia 2026 r.

Gmina Gniezno może pozyskać fundusze również w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”, którego celami są m.in.: integracja społeczności wiejskiej, pobudzanie aktywności mieszkańców sołectw, zakładanie stowarzyszeń wiejskich czy kształtowanie i modernizacja wiejskiej przestrzeni publicznej.

Ponadto co istotne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 kontynuowana będzie inicjatywa LEADER, która ma charakter oddolny i służy przede wszystkim aktywizacji mieszkańców oraz poprawie jakości życia na obszarach wiejskich. Interwencja ta skupia się m.in. na rozwoju: przedsiębiorczości, sektora usług czasu wolnego czy inteligentnych wiosek. Program realizowany będzie przez lokalne grupy działania w oparciu o lokalne strategie rozwoju.

Gmina Gniezno ma szansę korzystać również ze środków Unii Europejskiej dzięki programom regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym. W perspektywie na lata 2021-2027 przewidziane są środki w wysokości około 76 mld euro.

Polityka spójności na lata 2021-2027 obejmuje w szczególności fundusze:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)**, który ma łagodzić dysproporcje regionów europejskich oraz zmniejszać ograniczenia rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji,
- **Fundusz Spójności (FS)**, który ma służyć redukowaniu dysproporcji społecznych i gospodarczych oraz promowaniu zasady zrównoważonego rozwoju,
- **Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)**, który ma zwiększać spójność społeczną i gospodarczą, opowiadać na wyzwania rynku pracy oraz wyzwania społeczne, a także stymulować zrównoważony rozwój gospodarczy poprzez inwestycje w kapitał ludzki,

W celu realizacji założeń Umowy Partnerstwa, czyli dokumentu określającego cele i sposób inwestowania funduszy unijnych, zawartego pomiędzy Polską a Unią Europejską, najważniejsze jest wyznaczenie programów regionalnych oraz krajowych. Wśród krajowych programów możemy przede wszystkim wyróżnić:

- **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKs)**, który ma wpłynąć na rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska oraz przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, a także wspierać inwestycje obejmujące transport, służbę zdrowia i dziedzictwo kulturowe; planowany budżet to ponad 25 mld euro,
- **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)**, którego założeniem jest wsparcie projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz zwiększających konkurencyjność polskiej gospodarki; planowany budżet to 7,9 mld euro,
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)**, który ma przyczynić się do poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych czy ochrony zdrowia; planowany budżet to ponad 4 mld euro,

- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)**, którego celem jest wsparcie cyfryzacji w zakresie zwiększenia dostępności e-usług oraz zapewnienia cyberbezpieczeństwa; planowany budżet to 2 mld euro,
- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)**, który zostanie przeznaczony na szkolenia dla beneficjentów programów, rozwój krajowego systemu informatycznego dotyczącego projektów unijnych oraz działania informacyjno-promocyjne; planowany budżet to 0,5 mld euro,
- **Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)**, którego celem jest zapewnienie pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych lub posiłków oraz podjęcie działań zmierzających do włączenia społecznego osób znajdujących się w trudnej sytuacji, których dochód nie przekracza określonego procentowo kryterium uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej; planowany budżet to 0,475 mld euro,
- **Fundusze Europejskie dla Rybactwa**, którego zadaniem jest przede wszystkim promowanie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki, a także zapewnienie zdrowego stanu, bezpieczeństwa i czystości mórz oraz oceanów; planowany budżet to 0,5 mld euro,
- **Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej**, w ramach którego wsparcie otrzymają projekty realizowane wspólnie przez partnerów z różnych krajów Europy (co najmniej dwa państwa Unii Europejskiej); planowany budżet to 0,56 mld euro.

Dokonano również podziału funduszy na programy regionalne, w ramach, których województwo wielkopolskie, na którego obszarze zlokalizowana jest Gmina Gniezno, otrzyma środki w wysokości 1,67 mld euro. Ponadto sześć regionów, w tym województwo wielkopolskie, otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji i polityki spójności.

Inną bezzwrotną pomoc finansową są fundusze europejskie – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy. Ich podstawowym celem jest zmniejszenie różnic społecznych i ekonomicznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także wzmocnienie stosunków pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem beneficjentem. W zamian za udzieloną pomoc państwa-darczyńcy mają możliwość korzystania z rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, pomimo braku członkostwa.

Gmina Gniezno może również pozyskać środki w postaci kredytów, pożyczek oraz emisji obligacji, które oferowane są przykładowo przez Bank Światowy, Bank Rozwoju Rady Europy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Gospodarstwa Krajowego, a także banki komercyjne. W przypadku korzystania ze zwrotnych źródeł finansowania istotne jest wzięcie pod uwagę kosztów pozyskania środków oraz warunków współpracy z daną instytucją finansową.

Wspomniane potencjalne źródła finansowania to jedynie przykładowe sposoby realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gniezno. Należy zaznaczyć, że władze samorządowe powinny corocznie dopasowywać konkretne możliwości wsparcia finansowego do działań przewidzianych w Strategii, by móc jak najlepiej zrealizować założone cele.

Spis tabel:

Tabela 1 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery społecznej.....	6
Tabela 2 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery gospodarczej.....	9
Tabela 3 Analiza SWOT na podstawie diagnozy Gminy Gniezno dla sfery przestrzennej.....	11
Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej.....	16
<i>Tabela 5 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej.....</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 6 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej.....</i>	<i>17</i>
Tabela 7 Cel strategiczny i cel operacyjny w sferze gospodarczej.....	18
Tabela 8 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej.....	18
Tabela 9 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej.....	19
<i>Tabela 10 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej.....</i>	<i>19</i>
Tabela 11 Cel strategiczny i cel operacyjny w sferze społecznej.....	20
Tabela 12 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze społecznym.....	21
Tabela 13 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze społecznym.....	22
Tabela 14 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym.....	23
Tabela 15 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym.....	24
Tabela 16 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym.....	25
Tabela 17 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze gospodarczym.....	25
Tabela 18 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze przestrzennym.....	26
Tabela 19 Planowane kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego w wymiarze przestrzennym.....	27
Tabela 20 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze społecznym.....	28

Tabela 21 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze społecznym.....	30
Tabela 22 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym.....	32
Tabela 23 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym.....	34
Tabela 24 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym.....	35
Tabela 25 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze gospodarczym.....	35
Tabela 26 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze przestrzennym	36
Tabela 27 Cel strategiczny i cele operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki ich osiągnięcia w wymiarze przestrzennym	37
Tabela 28 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Gniezno.....	61

Spis map:

Mapa 1 System transportowy w Gminie Gniezno	39
Mapa 2 Ponadlokalna infrastruktura techniczna w Gminie Gniezno.....	41
Mapa 3 Sieć wodna na obszarze Gminy Gniezno.....	42
Mapa 4 Formy ochrony przyrody	43
Mapa 5 Obszary Strategicznej Interwencji	44
Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	45